

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Se-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
3124, 3125, 31266.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Mali gospodarstvenik in davki

Z osnovnim vprašanjem našega narodnega gospodarstva, s kmečkim vprašanjem, je povezano v nerazdružno celoto vprašanje jugoslovenskega malega producenta in gospodarstvenika sploh. Ves problem se, da najbolj enostavno izraziti v besedah: zaščita malega človeka. Tu ne gre samo za ukrepe, ki se nanašajo neposredno na povzdigo te ali one panoge našega malega gospodarstva, temveč gre za izdelavo in izvrševanje dobro premišljenega sistema, ki naj omogoči, da se zopet pričnejo vrtni koleša našega gospodarstva življenja.

Ob priliki proračunske razprave v narodni skupščini se v zvezi z izjavami vlade, da hoče delovati v smislu olajšanja javnih bremen, naravnost vsiljuje cela vrsta ukrepov, ki so ne le za našega kmetiča, temveč tudi za našega malega obrtnika in malega trgovca velike važnosti. Gre za olajšave, katerih učinek za državne finance ne bi bil niti tako velik in bi se dali izpadki gotovo nadoknaditi s spopolnitvijo postopka v mnogih krajih. Te olajšave pa bi znatno dvignile optimizem in veselje do dela ter s tem v mnogem odločilno vplivale na oživiljenje gospodarske delavnosti.

Glede zemljarine se je že precej storilo. Z malimi popravki obstoječih davčnih predpisov pa bi se dala doseči v splošnem za našega malega gospodarstvenika neobhodno potrebna omiljenja davčnega bremena. Opozorimo naj samo na zgradarino, na pridobitno, na takse in na davek na poslovni promet. Vedno v težji situaciji se nahajajočemu obrtništvu bi bilo zelo pomagano, ako bi se hiše malih obrtnikov v podeželskih občinah zgradarine sploh oprostile. Isto naj bi veljalo za hišice delavcev v industrijskih krajih. Poleg industrijskih delavnic naj se oprostijo tudi obrtniške delavnice. Modernizacija in higienska preureditev hiš pa naj se podpira na ta način, da se stroški za to, ako so večji nego ena tretjina obdavnice najemnine, v obročih odbijajo pri izračunavanju zgradarine. Gradbena podjetnost je s povišanjem zgradarine na nove hiše znatno trpela in jo je treba zopet znižati na 3 odstotke. Pri pridobitni so se davčne stopnje za posamezne skupine izkazale za pretirane. Umetnost bi bilo, da se pri prvi grupi davčna stopnja zniža od 10 na 8, pri drugi pa od 8 na 5 odstotkov.

Za male gospodarstvenike je posebno važno, da se čisti dohodek do 10.000 Din osvobodi dopolnilne davka in da skupna vsota banovinskih in občinskih doliad na pridobitno ne sme presegati vsote, ki se plača državi. Za male obrtnike bi bilo potrebno izvesti novo pavšalizacijo, n. pr. po velikosti kraja in številu pomočnikov. O tem obstoji že tudi par predlogov in načrtov. Najmanjši pavšal naj bi bil v krajih do 1000 prebivalcev 80 Din in še 40 Din za vsakega pomočnika, v krajih s preko 50 tisoč prebivalcev pa 240 Din in 120 Din za vsakega pomočnika. Stare male obrtnike, ki so prešli že 60. leto in delajo sami brez pomožnega osebja, bi bilo potrebno sploh oprostiti plačevanja pridobitne. V naprednejših krajih, kjer se tudi mali obrtniki poslužujejo motorja, so česedenje uredbe o pavšaliranju pridobitne delovale povsem krivično. Kdor ima strošek na motorni pogon, tega davčni zakon še skoraj šteje za industrijalca. Neobhodno potrebno je, da obrtniki, ki se poslužujejo motorjev, ako ti motorji niso močnejši od 5 HP, ne izgubijo pravice do pavšaliranja.

Splošno je znano, koliko nevednosti se povzročijo predpisi o obveznem izdajanju računov pri prodaji iz roke v roko. Ti računi so povrh resnično uveljavljeni v nekaterih pokrajinih in se je izkazalo, da je enakomerna izvedba tega sistema v sedanjem obsegu nemogoča. Ako se državnega blagajna ne more odrediti dohodkov iz te takse, potem je treba celo »institucijo« preurediti. Mala preobnova naj se izvaja in taksa z obveznimi računi predpiše le za račune nad 100 Din. Izpadek se bo več kakor pokrili, ako se računski listek resnično tudi povsod po državi uvede.

Današnji sistem točilne takse je za našega malega gostilničarja obremenitven, ki jo silno težko prenaša. Dalo bi se morda razpravljati o kompromisnem predlogu, da bi se namesto plačilne takse v krajih, kjer obstoji banovinska trošarina, pobiral skromen pribitek na to trošarino. Povsem nemoralno je za dela tako zvana priznanih taksa za zasebne nameščence in se spremenila v neki superdavek na itak že obdavnice njegove službene prejemke. Pribitnica znači pobornico in taksa na pobotnice naj se torej plačuje samo tam, kjer zasebni nameščenec prejme svoje plače resnično tudi s pobotnico potrdi.

V davčnem postopku so potrebne nekatere ne baš dalekosežne ali vendar pomembne reforme. Pred vsem gre tu za zagotovitev primerne sodelovanja davčnih obveznikov pri davčnih odločitvah. Potrebno bi bilo, da člane davčnih odborov odredijo deloma gospodarske zbornice, odnosedno, da se postavijo vsaj deloma iz vrst obvezancev, ki plačujejo

V PRIČAKOVANJU ODGOVORA IZ RIMA IN ADIS ABEBE

V diplomatskih krogih zaradi italijanskih zmag tudi od najnovjše ženevske mirovne pobude ne pričakujejo posebnih uspehov

Ženeva, 4. marca. o. V veliki nape-
tosti pričakujejo v vseh tukajšnjih
krogih odmev včerajšnjega poziva od-
bora trinajstih Italij in Abesinij, da
naj prekineta sovražnost ter v duhu
pakta Društva narodov pričnejo po-
gajanja za premirje in rešitev svoje-
ga spora. Splošno domnevajo, da bo
Abesinija, ki je doslej vedno sledila
navodilom Društva narodov, tudi to-
krat pristala na ženevski predlog, da
tako ponovno manifestira svojo mi-
robnost in privrženost ženevski
ustanovi, toda glede Italije ne dvomi
nitič, da bo postavila takšne pogoje,
ki bodo za Društvo narodov absolut-
no nesprejemljivi.

Poostrežen sankcij proti Italiji je za-
to skoro neizogibna in se v tem duhu
tudi vrše vse priprave. Odbor stro-
kovnjakov je danes nadaljeval svoje
delo ter je proučeval ukrepe, ki bi bi-
li potrebni za poostrežen sankcij, od-
bor osemnaštih pa je pripravil vse,
da bi mogel takoj, ko bo prišel odgo-
vor Italije in Abesinije, sprejeti pri-
merne sklepe.

Pogojni pristanek Italije

Rim, 4. marca. o. Listi objavljajo
danes podrobna poročila o včeraj-
šnjih sklepih v Ženevi, vendar pa se
vzdržujejo vsakega komentarja, tako
da iz njihove pisave ni mogoče skie-
pati, kakšno stališče bo zavzela ita-
lijanska vlada. Vse kaže, da so v vla-
dnih krogih zelo nepovoljno sprejeli
najnovejšo ženevsko pobudo. Po izja-
vah, ki so jih podali novinarjem me-
rodajni činitelji, je ženevski predlog
na eni strani preslošen, ker ne vse-
buje nobenega konkretnega predloga,
na drugi strani pa ima — ker je za od-
govor določen točen, a kratek rok —
značaj nekakega ultimata Italiji, ki
ga nikakor ne more sprejeti. Najmanj
je taka ultimativna nota sprejemljiva
za Italijo sedaj, ko je italijanska vojs-
ka v vzhodni Afriki na vsej črti zma-
govita.

Vedno bolj prevladuje v rimskih kro-
gih mnenje, da gre pri vsej stvari le
za spretno maskiran maneuver, ki naj
bi rešil Abesinijo iz neugodnega polo-
žaja na drugi strani pa zvalji vso krivdo
za neuspeh ženevske akcije na Italijo in
tako v naprej opravičijo poostrežen
sankcij. Zaradi tega ne more biti go-
vora, da bi italijanska vlada kratko-
malo pristala na ta predlog. Verjetno
je sicer, da ga ne bo neposredno od-
klonila, pač pa bo svoj pristanek ve-
zala na celo vrsto pogojev, med ka-
terimi bo vsakogar glavni ta, da tako
dolgo, dokler se proti Italiji izvajajo
sankcije, Italija ne more pristati na
nobena mirovna pogajanja, še manj
pa ustaviti svoje zmagovalne vojaške
operacije. Rimskim krogom je mnogo
na tem, da se do skrajne meje izkori-
stijo najnovejši zmagi in bo zato ita-
lijanska vlada skušala s spretnimi di-
plomatskimi manevri zavleči pričetek
pogajanj za prekinitev sovražnosti, da
bi tako pridobila na času, ki bi ga
moral maršal Badoglio na bojiščih kar
najbolj izkoristiti.

in Abesinije

Adis Abeba, 4. marca. o. V tukaj-
šnjih vladnih krogih pripisujejo ženev-
ski akciji za dosego premirja veliko

pridobitno. Kmečki posestnik je zašči-
ten pred rubežnimi hiše, dvorišča in zem-
ljišča do 20 arov za neplačane davke.
Ista zaščita bi se morala dati tudi obrt-
niku in delavcu. Zlorabam, ki se doga-
jajo pri tako zvanih »drugih dražbah«,
ko se prodaja zarubljeno blago največ-
jemu ponudniku za vsako ceno, je treba
odločno napraviti konec. Vsaj pod po-
lovico cenilne vrednosti bi se blago ni-
kakor ne smelo prodati.

Znano je, kako gospodarsko neugod-
no deluje predpis, da se pri zavarovanju
valute ob izvozu in zlasti za udeležbo pri
licitacijah mora predložiti potrdilo o pla-
čanem davku. Obrtnik ali trgovec, ki je
zaradi svojega težkega gospodarskega
stanja s svojimi davčnimi plačili zaostal,
je izključen od zasluzka pri izvozu in pri
vsakem javnem delu, ki bi mu dosti-
krat dala možnost, da se gospodarsko
zopet popravi in svoje obveze napre-
džavi zopet izpolni.

To so nekatere tehtne sugestije, zbra-
ne na podlagi dobrega poznavanja tež-
kega stanja našega malega gospodarstva-
nika in dolžnost narodnega predstavi-
stva je, da v današnjih težkih časih o
njih najbolj resno razmišlja ter jih oži-
votvori, ker bo na ta način izvršen va-
žen doprinos k ozdravljenju običj go-
spodarskih prilik.

važnost. Besedilo ženevskega predlo-
ga je danes prispelo v abesinsko pre-
stolnico in je bilo takoj po posebnem
kurirju dostavljeno abesinskemu ce-
sarju, ki ga bo skupno s svojimi sve-
tovalci podrobno proučil in čim pre-
j odposlal svoj odgovor. Vsekakor so-
dijo v abesinskih uradnih krogih, da
bo tudi abesinski cesar postavil goto-
ve pogoje. Predvsem se bo zavaroval
proti temu, da bi Italija obdržala
ozemlje, ki ga je doslej vojaško oku-
pirala. Sklicujoč se na pravice Abe-
sinije kot članice Društva narodov, ki
je bila po ugotovitvi sveta DN neupra-
vičeno napadena, bo abesinski cesar

slej ko prej zahteval od Društva na-
rodov, naj tudi pri morebitnih poga-
janjih zaščiti nedotakljivost abesinske-
ga ozemlja in popolno ohranitev su-
verenosti abesinske države. Obenem
bo opozoril, da bi vsaka drugačna re-
šitev spora z Italijo lahko dovedla do
skrajno nezaželenih dogodkov, ker
se ne sme pozabiti, da je osvobodilni
pohod Italije silno dvignil nacionalno
zavest ne samo Abesincev, nego vse-
ga črnega plemena, ki nikakor ne bo
priznalo sklepov, ki bi bili v nasprotju
z duhom pakta Društva narodov in
osnovnimi pravicami Abesinije kot
polnopravne samostojne države.

Petrolejski pritisk

Priprave za razširjenje sankcij v primeru negativnega italijanskega odgovora

Ženeva, 4. marca. b. Zunanji minister
Eden je ob 1.34 odpotoval iz Ženeve. Pred
odhodom je prisostvoval seji odbora osem-
najstih, da bi tako manifestiral zanimanje
Velike Britanije za proučevanje razširje-
nja sankcij zlasti glede petroleja.

Danes sta odpotovala iz Ženeve tudi vo-
diteja francoske delegacije zunanji mini-
ster Flandin in minister Paul Boncour.

Kakor zatrjujejo, se bo odbor osemnaj-
stih sestel zopet 11. marca.

Petrolejski odbor je imel popoldne prvo
sejo, na kateri je določil delovni načrt,
nato pa odgodil svoje seje do sobote. Tudi
zasedanje odbora strokovnjakov, ki naj bi

nadziral izvajanje sankcij, je bilo po
kratkim današnji seji odgodeno do prihod-
njega petka.

Odbor osemnajstih, ki je imel popoldne
sejo pod predsedstvom Vanconcellosa, je
razpravljal o vprašanjih, ki jih je treba
proučiti s tehniške strani. Gre za:

1. vprašanja, ki jih je navedel francoski zu-
nanji minister Flandin in ki se tičejo na-
čina določevanja izvora razne vrste trgov-
skega blaga v svrhu izvajanja prepovedi
izvoza v Italijo;

2. način izvajanja prepovedi izvoza pe-
troleja v Italijo v primeru če bi bila ta
sankcija sklenjena;

Tudi ras Imru poražen

Po zmagi v Tembienu so Italijani razbili tudi levo krilo abesinske vojske

Asmara, 4. marca. d. Po poročilih, ki so
prispela v glavni stan italijanske vojske
na severnem bojišču, je uničen tudi zadnji
odpor Abesincev na severnem bojišču. Ita-
lijani so po tridnevni krvavi boji popol-
noma porazili vojsko rasa Imruja, ki je
šela 30.000 mož in je tvorila levo abesinsko
krilo. Abesinci so se med neprestanimi na-
padi italijanskega letalstva umaknili v div-
jem begu na levi breg reke Takaze.

Vojska rasa Imruja, ki jo je južnozahodno
od Aksuma porazil II. armadni zbor in ki
jo ogrožal IV. armadni zbor, je v razkroju.
Z njo je propadlo zadnje oporišče abesi-
nske vojske na severni fronti. Štiri arma-
de rasov Mulugete, Kase, Sejuma ter Im-
ruja so se izpremenile v bežeče tolpe, ki se
skušajo rešiti v gorah in dolinah in jih za-
sledujejo italijanski letalci z obstrlejevan-
jem iz streljanih.

Ujetniki izpovedujejo, da ras Sejum ni
mogel pobegniti, ampak se skriva v pokra-
jini Tembienu.

Na tembienski planoti sta italijanski in
eritrejski armadni zbor pri čiščenju ozemlja
po zmagi nad četami rasa Kase zavzeli po-
stojanki Andino in Enda Marlam. V krajih,
ki so jih Abesinci zapustili, so našli na ti-
soče trupel in veliko število ranjencev.

Po poročilu italijanskega vojaškega vod-
stva sta drugi in tretji armadni zbor po
svoji zmagi v Tembienu že prekorčila re-
ko Takaze. Italijanske čete zasledujejo umi-
kajočo se abesinsko vojsko v zahodni
smerti, za sedaj pa še ni razvidno, na ka-
terih točkah ob reki Takazi se vrše te ope-
racije.

Obenem razvijajo italijanske letalske sile

med Debra-Tahorom, ki leži 50 km vzhodno

od Tanskega jezera in približno 250 km

južno-zahodno od Makale, ter Gondarjem

živahno akcijo. Letalci poročajo, da je od

vse abesinske vojske na severnem bojišču

ostalo samo nekaj demoraliziranih čet.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 4. marca. AA. Propagandno mini-
strstvo je objavilo naslednji komunikat št.

145:

Bitka v pokrajini Siri, ki se je začela 29.

februarja zoper čete rasa Imruja, prihaja v

odločilno fazo.

Komunikat št. 146 se glasi:

Maršal Badoglio poroča: Bitka v Tembienu

se je pričela jutraj 29. februarja, ko

sta drugi in četrti armadni zbor v pokra-

jini Siri napadla rasa Imruja, edino sovra-

no vojsko, ki je še ostala v vojnem siste-

mu na eritrejskem bojišču. Boji so trajali

do 2. marca. Napadeu s severa od čet IV.

zboru in II. zboru se je sovražnik ogore-

no upiral in je doživel velikanske izgube,

včeraj po naskoku II. armadnega zboru pa

je moral zapustiti svoje postojanke. Vojska

rasa Imruja se umika v manjših skupinah

preko prehodov čez reko Takaze, nepresta-

no zasledovana od strojničnega ognja in

bomb.

Po tej zmagi pri Siri je vsa abesinska

severna fronta razpadla. Od štirih abesi-

nskih voisk ki jih je izvalno mobiliziral

abesinski cesar, predstavljajoč si, da bodo
porazile italijanske vojaške sile in ustavile
prodiranje civilizacije, so ostali samo siro-
manj ostanki, ki beže na jug.

120.000 km² okupiranih

Rim, 4. marca. d. Italijanska armada je
osvojila doslej okoli 120.000 kvadratnih ki-
lometrov abesinske zemlje, kar predstavlja
približno desetino abesinskega cesarstva.

Abesinci o položaju na fronti

Adis Abeba, 4. marca. o. Reuterjev do-
pisnik poroča, da v abesinskih vojaških
krogih odločno demantirajo italijanska po-
ročila o popolni zmagi italijanskih čet na
severni fronti ter o uničenju demoraliza-
ciji abesinske vojske, ki ne dopušča več
nobenega upanja, da bi mogla Abesinija še
nuditi odpor proti nadaljnjemu prodiranju
Italijanov v notranjost Abesinije. Abesin-
ske izgube zdaleka niso tako velike, kakor
trdijo Italijani. Vojske rasa Sejuma, Imru-
ja in rasa Kase so sicer nes imele velike
izgube, vendar so se v popolnem redu
umaknile na nove postojanke, kjer se se-
daj naglo reorganizirajo in pripravljajo,
da ustavijo nadaljnje prodiranje Italija-
nov. Cesar se bo osebno postavil na čelo
svojih čet na severni fronti in jih povedel
v nov boj proti sovražniku. Ras Sejum je
pravočasno zvedel za obkoljevalne načrte
maršala Badoglia ter se je zato z največ-
jim delom svoje vojske še pravočasno
umaknil pred italijanskim navalom. Itali-
janski načrt, ki je stremel po popolnem
uničenju njegove vojske, se je izjalovil.
Italijani so uničili samo zadnje straže, ki
so krile strateški umik njegove armade.

Dopisnik agencije Havas poroča, da tudi
zmaga italijanskih čet pri Ambli Alagija
ni tako velika, kakor so prvotno mislili.
V borbo je posegla samo tretjina čet rasa
Mulugete, dočim sta se dve tretjini njego-
ve vojske v vzornem redu umaknili na
druge postojanke, kjer čakajo sedaj na pri-
hod Italijanov ter jim pripravljajo zasedo.
Ras Mulugeta je zavzel take postojanke,
da bo lahko tudi proti veliki premoči uspe-
šno branil prodiranje italijanskih čet proti
jezeru Ašangi.

V splošnem naglašajo, da se v severni
Abesiniji ni nič izpremenilo, le fronta se je
pregrupirala, vendar pa v korist Abesin-
cev, ki imajo sedaj mnogo ugodnejše po-
stojanke, dočim se nahajajo Italijani zno-
va v skroo neprebojnim terenu, kjer bodo
moralo mnogo investirati, preden bodo mogli
prodirati dalje. Do nastopa poževne dobe se
bo abesinska vojska popolnoma reorgani-
zirala in takrat lahko pride do velikih pre-
senečenj.

Kje je abesinski cesar

Adis Abeba, 4. marca. AA. Ze nekaj dni
ni bilo nikakih vesti o abesinskem cesarju,
ki se nahaja v glavnem stanu abesinske

3. zadeve v zvezi s pogodbami, ki se ti-
čejo izplačila doslej uvoženega blaga.
Sklenili so, da dobi prvi dve točki v pro-
učevanje odbor strokovnjakov za izvajanje
sankcij, tretjo točko pa strokovnjaški
odbor za petrolejsko vprašanje.

Poizkus obnove pakta štirih velesil

Pariz, 5. marca. o. »Figaro« poroča, da
sta se Flandin in Eden dogovorila glede
sklicanja ločene konference velesil. Na
konferenco, ki bi se vršila v kakem nem-
škem mestu Švice, bi povabili tudi Hitler-
ja ali njegovega pooblaščenca. Ta konfe-
renca naj bi razpravljala o vseh proble-
mih, ki zanimajo velesile, ter določila sku-
pen program, ki naj bi se potem izvajal ne
glede na stališče malih držav.

London, 5. februarja, w. V Londonu go-
voro o mednarodni konferenci, ki naj bi
bila po 10. marcu neke v Švici in bi se je
za Nemčijo udeležila ali Ribbentrop ali pa
zunanji minister Neurath. Bržkone gre za
poizkus obnove pakta štirih.

Italija bo aktivna tudi v Evropi

Rim, 4. marca. w. »Giornale d'Italia«
se je na široko razpisal o obisku avstrijs-
kih in madžarskih državnikov v Rimu v
drugi polovici marca ter poudarja v zvezi
s tem predvsem, da bo ta sestanek še bolj
okrepil zvezo med Italijo in obema podu-
navskima državama, ki je bila od vsega
početka glavno oporišče za stabilnost in
red v Podunavju. Italija se bo kljub svoji
akciji v Afriki tudi na evropskem politič-
nem področju udeleževala, ker ne name-
rava opustiti ali zanemariti nobene pobude,
ki bi bila v njenem interesu in bi obenem
ustrezala potrebam pravičnega miru in pra-
vega ravnotežja v Evropi. Tudi urvodnik
lista »Lavoro fascista« ugotavlja, da afri-
ska vojna nikakor ni omajala sodelovanja
med Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

Skoro prav toliko področje se nahaja pod
delno kontrolo italijanskih predstraž in
patruj, ki prodirajo globoko v notranjost
dežele, vendar pa se more reči, da so Ita-
lijani v petih mesecih, odkar so prešli ob-
mejno reko Mareb, odvzeli abesinskemu
cesarju skoro petino njegove države.

60.000 italijanskih delavcev v Abesiniji

Rim, 4. marca. AA. Po uradnih podatkih
je bilo odposlanih v vzhodno Afriko 78.000
delavcev. Od teh se je vrnilo v Italijo
15.000, umrlo jih je 280, na delu pa jih je
ostalo 60.000.

Neguš ne bo odklonil ženevskega poziva

Adis Abeba, 4. marca. AA. Abesinsko za-
nanje ministrstvo je prejelo brzojavko
glavnega tajnika Društva narodov Arvenola,
ki poziva v imenu odbora trinajstih abe-
sinske vlade, naj ustavi sovražnost.

Brzojavka pravi nadalje, da bi se v pe-
meru obojestranskega prijetnega dogovora,
naj ostanjejo čete med premirjem na zave-
stih postojankah.

Brzojavko so takoj izročili cesarju, ki bo

osebno poslal abesinskemu poslaniku v Pa-

rizu navodila, glede odgovora. Po informa-

cijah iz zasebnega vira je verjetno, da bo

abesinski cesar odgovoril pozitivno, da bi

s tem dokazal, da ne odklanja nobene pri-

like za sklenitev častnega miru.

Obisk dr. Hodže na Dunaju

Dunaj, 4. marca. o. Polslužbeni »Welt-
blatt« poroča o trgovinskih pogajanjih
med Avstrijo in Češkoslovaško ter ugotov-
lja, da zelo povoljno napreduje in da je
pričakovati uspešno zaključitev že v pe-
četku prihodnjega tedna. Za prve dni v
prihodnjem tednu je namreč napovedan
obisk češkoslovaškega ministrskega pre-
sednika dr. Milana Hodže na Dunaju. Z g.
Hodžo pride morda tudi zunanji minister
Krofta.

Pogajanja za vstop hlinkovcev v vlado

Bratislava, 4. marca. w. Na predse-
stveni konferenci slovaške ljudske (Hlinko-
ve) stranke so bili sprejeti naslednji sklepi:
1. slovaška ljudska stranka vztraja pri do-
sedanjih smernicah ter zahteva tudi v bo-
doče posebno priznanje individualnosti slo-
vaškega naroda in s tem v zvezi izključno
vporabo slo

Uspehi gospodarskega dela Male antante

Razveseljive posledice gospodarskega zblizanja med državami Male antante — Prihodnje zasedanje gospodarskega sveta bo oktobra v Bukarešti

Praga, 4. marca. d. Po večerajšnji zaključitvi zasedanja gospodarskega sveta Male antante je bil izdan naslednji komunikat:

Gospodarski svet Male antante se je sestel 24. februarja v Pragi ter je končal svoje delo 3. marca. Na prvi plenarni seji se je razdelil v več odsekov in sicer: 1. gospodarski odsek, ki se je razdelil v tri pododseke, 2. prometni odsek (letalstvo, podunavska plovba in železniški promet, 3. odsek za tujski promet, kakor tudi redakcijski odsek.

50 odstotno povečanje v prometnih panogah

Trgovinski odsek je pričel svoje delo s proučevanjem razvoja blagovne izmenjave v preteklem letu. Ugotovili je, da zadovoljstvo, da se je po zaslugi prizadevanj na vseh straneh l. 1935. doseglo 50 odstotno povečanje obsega trgovinskih odnosov v primeri z l. 1933. Trgovinski odsek je proučil in obravnaval načrt blagovne izmenjave med Češkoslovaško na eni strani ter Jugoslavijo in Rumunijo na drugi strani. Obenem je bilo sklenjeno, da se v kratkem prične pogajanja med Jugoslavijo in Rumunijo za zaključitev definitivne trgovinske pogodbe. Delegati bodo v kratkem odpotovali v Bukarešto, da določijo v sporazumu z rumunsko delegacijo pogoje za izvedbo načrta, ki bi bil v skladu z režimom zunanje trgovine v Rumuniji.

Znaten napredek blagovne izmenjave

Tudi na vseh ostalih področjih je ugotovil gospodarski svet znaten napredek. Na področju železniških zvez je prišlo do uvedbe direktnih tarif med Konstanco in jugoslovenskimi lukami ob Jadranu na eni ter češkoslovaškimi postajami na drugi strani. Delo za unifikacijo prometne ureditve napreduje tako, da se pričakuje njegova zaključitev v teku leta.

Nadaljnje zblizanje je bilo doseženo v letalskem omrežju Male antante. Tako je bila n. pr. proga Praga-Sušak-Ljubljana podaljšana do Splita in Dubrovnika. Proga Praga-Bukarešta bo izpolnjena z rumunsko službo. Otvorjena bo tudi nova proga Konstanca-Galac in Sušak.

Predmet podrobne proučitve je bilo vprašanje podunavske plovbe. Bilo je sklenjeno, da se nemudoma uveljavi konvencija o racionalizaciji podunavske plovbe.

Na področju pošte, brzjava in telefona je treba omeniti, da je bila v začetku leta uveljavljena poštna unija med državami Male antante. Delo za zblizanje poštne unije Male antante s pošto unijo Balkanske zveze, ki je bila prav tako uresničena, se nadaljuje.

Za tujski promet je bil osnovan poseben odbor, čegar statute in delovni program je gospodarski odbor obrnil. Razen tega je bila dogovorjena konvencija o tujem prometu med Rumunijo in Jugoslavijo.

Tudi na ostalih področjih deluje gospodarski svet nov napredek, ki more dovesti započeto delo do ugodnega uspeha.

Izmenjava 13 dogovorov med ČSR in Rumunijo

Omeniti je treba, da so bile med zasedanjem izmenjene ratifikacijske listine 13 rumunsko-češkoslovaških dogovorov, ki stopijo brez zavlačevanja v veljavo. Razen tega je bil med Jugoslavijo in Češkoslovaško podpisani dogovor, ki se tiče dvojnega obdavčenja.

Po določitvi splošnega delovnega programa za l. 1936. je sklenil gospodarski svet, da se sestane k prihodnjemu zasedanju dne 1. oktobra l. 1936. v Bukarešti.

V svojem govoru na zaključni seji gospodarskega sveta Male antante je vodja jugoslovenske delegacije Predić izjavil, da je ta sestanek ponovno potrdil pozitivne rezultate dela Male antante. Napram naporom Male antante se pojavlja ponekod skepsa, toda po treh letih dela gospodarskega sveta se vidijo dobri rezultati, posebno kar se tiče prometa po rekah, v zraku in po železnih. Mala antanta in Balkanska zveza sta danes zgled ostalim državam. Ideje, ki jih je izrazil predsednik vlade dr. Milen Hodža bodo v Jugoslaviji sprejete s simpatijami. Jugoslavija bo podpirala načrt dr. Hodže, je rekel Predić, v interesu splošnega sodelovanja za rešitev Evrope.

Beleške

Potovanja politikov JRZ

V Beograd je prišel tajnik banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino dr. Fran Kulovec, ki je konferiral s člani Radikalnega glavnega odbora in s člani službenega vodstva JRZ. Spotoma se je g. dr. Kulovec ustavil v Zagrebu. Tamkaj se je mudil tudi bivši poslanec Janez Brodar, o katerem poroča »Domoljub«, da je v Zagrebu »stopil v stik z vodilnimi krogi hrvatskih kmetov glede skupnega nastopa za kmečko samopomoč v državi«.

JRZ za integralno jugoslovenstvo

»Samouprava« objavlja v celoti govor poslanca Živka Šušića, ki je govoril kot zastopnik poslanskega kluba JRZ v načelni proračunski debati v narodni skupščini. Posl. Šušić je v imenu svojega kluba med drugim izjavil:

»Narodno in državno edinstvo se je nahajalo že v krvi vseh onih silnih in številnih žrtvih, ki so jih položili za zedinjenje Srbi, Hrvati in Slovenci. Državno in narodno edinstvo je programska ideja bivše narodne radikalne stranke, ki je bila jugoslovenska po svojem značaju in ideologiji, ko sta bila današnja narodno in državno edinstvo se ideja. Zato tudi nima nihče bolj pravice zahtevati za sebe monopol državnega in narodnega edinstva kakor pristajati JRZ. Mi vsi, kolikor nas je tukaj, stojimo neomajno na liniji državnega in narodnega edinstva. Stojimo, še bolj rečeno, na liniji enotne, unitarne države in integralnega narodnega jugoslovenstva. Na tej liniji stojimo in bomo na njej ostali.«

„Pred hudimi eksekucijami“

Pod tem naslovom poroča »Domoljub« o razlagi davčne uprave, da se rok o odpisu davkov iz l. 1932. nikakor ne bo podaljšal in napoveduje, da »se bodo pričele takoj s 1. marcem brezobzirne eksekucije zaradi te zaostalih davkov. Mnenja smo, da je ta napoved za Slovenijo čisto odveč. Baš pred kratkim smo prejeli poročilo, kako so davčni organi prepeljali zarubljene predmete iz enega kraja Gorenjske v drug kraj in kako so se na dražbi prodajali predmeti. Izkupilec dražbe pa je bil tako neznan, da niso bili kriti niti stroški dražbe. Razumemo davčno upravo, če skuša doseči čimveč plačil zaostalih davkov. Toda če takrat, ko je izšel odlok o delnem odpisu teh davkov, je bilo jasno, da bo v Sloveniji le malo ljudi, ki se bodo mogli poslužiti te ugodnosti. Kdor ni mogel plačati davkov pred leti, ta jih tudi ne more plačati danes in kar ni mogla davkaija izterjati prej, to bo še manj izterjala danes. Ljudje so brez denarja in to naj že enkrat upošteva tudi finančna uprava.«

Tako »Domoljub«: To pot podpisemo s obema rokoma ugotovitev z željo, da bi tudi kaj zalegle. Sicer pa bo njegova beseda brez dvoma zalegla, saj je vendar glasilo Radikalne zalednice, ki ima danes vso moč v naši državi.

Podpore celjske občine

Iz Celja nam pišejo: »Slovenec« se po nepotrebnem razburja, ker smo v nedeljo objavili seznam podpor društvo, ki jih je mestni svet doletel v novem občinskem proračunu. »Slovenec« trdi, da nekatera pod prejšnjim režimom niso dobila občinskih podpor. Ugotavljamo, da so med temi društvi takla, ki v zadnjih letih sploh niso obstajale, zato niso zahtevale niti prejela podpor. Svojo trditve, da je razdelitev in višina podpor v novem proračunu prav zanižani, in značilna, pa svedoča vzdržujemo. V podkrepitev navajamo samo dejstvo, da je n. pr. v novem proračunu predvidenih za Prosvetno društvo v Celju ter za njegovo gledališko družino in ljudsko knjižnico 9.000 Din, za Celjske selekcije 2.000 Din, še sploh ni v Celju, 15.000 Din in za Vinčenijsko konferenco 8.000 Din, dočim je določenih za državno krajevno zaščito deca in mladine 3.000 Din, za Dramatsko društvo 2.000 Din, za Ljudsko vseučilišče 1.000 Din in za Kolo jugoslovenskih sester 1.000 Din.

Zveza kmetov fantov in deklet

Na beležko, objavljeno v »Jutru« dne 28. m. m., nam je poslala Zveza kmetov fantov in deklet naslednji popravek: »Ni res, da bi bila v Zvezi kmetov fantov in deklet nastala v zadnjem času kakšna nesoglasja zaradi gledanja na splošno politično situacijo in tudi ni res, da bi se o tem razpravljalo na seji glavnega odbora v Celju dne 23. II. t. l.; res pa je, da v Zvezi kmetov fantov in deklet kot izrazito prosvetni organizaciji ne more biti in dejansko ni nikakršnih nesoglasij zaradi kakšnega gledanja na splošno politični položaj in je tudi res, da se o kakoli politični situaciji niti nismo razpravljali na omenjeni seji glavnega odbora Zvezec.«

V »Kmetem listu« od 28. m. m. je ista Zveza objavila poročilo o celjski seji svojega glavnega odbora. V tem poročilu stoji tudi tole:

»Končno je seja obravnavala govorice, ki bi utegnile našemu kmeto-mladinskemu pokretu moralno škodovati, pa je zato sklenila objaviti soglasno sprejeto izjavo. V tej izjavi je tudi rečeno, da glavni odbor Zveze 1.) ni nikogar pooblastil za kakršnakoli politična pogajanja, ker je značaj organizacije le kulturno-prosvetne; 2.) ni nikogar pooblastil za vstop v konzorcij kakšne politične liste; in 3.) so ogorčenostjo odklanja zlonamerna podtikanja in sumenja, da se v kmeto-mladinsko gibanje vtraja ljudje s komunističnimi težnjami.«

Novi turški poslanik v Pragi

Praga, 4. marca. g. Danes je izročil predsedniku republike dr. Benešu svoje poverilnice novi turški poslanik v Pragi, Kadri Karasomanoğlu. Novi poslanik je v pozdravnem govoru omenjal prijateljske odnose med Češkoslovaško in Turčijo ter naglašal popolno soglasje v politiki Balkanske zveze in Male antante.

Nove smeri v socializmu

Značilne izjave mladih angleških socialistov

V Londonu je izšla pod naslovom »New Trends in Socialism« (Nove smeri v socializmu) knjiga, ki vsebuje članke mlajših, akademsko naobraženih članov angleške delavske stranke. Mislil, ki jih vsebujejo ti idejni članki, vsekakor zaslužijo, da jih spozna tudi naša širša javnost, zlasti še zato, ker ti »mladin« gotovo niso brez upliva v svoji stranki, saj so mnogi izmed njih pri zadnjih parlamentarnih volitvah v Angliji, ki so se vršile šele pred nekaj meseci, nastopili kot strankini kandidati.

Pred vsem angleški socialisti živo čutijo nevarnost vojne, ki po njihovem mnenju prihaja iz hitlerjevske Nemčije. Nova vojna bi pomenila konec civilizacije. Motijo se oni, ki domnevajo, da bi nova vojna pospešila zmago socializma. Socializem ima nalogo, da nagradena bogastva civiliziranih držav prenese iz privatne v splošno last. Nova vojna pa bi vsa ta bogastva uničila in ne preostalo bi ničesar za socializacijo.

Pisci knjige zato postavljajo vprašanje: Kako preprečiti novo vojno? Značilen je odgovor: mladi angleški socialisti so izgubili vero v sposobnost pacifistične propagande. Nekatere države z ogromnimi žrtvami pripravljajo vojno. Kdo naj verjame, da je mogoče jih od njihovih naklepov odvrti z lepimi besedami in modrimi nasveti pacifizma? Proti državam, ki hoče, vo vojno, je treba postaviti oboroženo silo držav, ki hočejo mir: vojno more pacifizem zabraniti samo z oboroženo silo! Samo z moralno avtoriteto Društva narodov brez oborožene sile pacifističnih držav ni mogoče zagurati miru, vsaj za doglečno dobo še ne.

Kot nasprotniki vojne so mladi angleški socialisti obenem nasprotniki fašizma, ki po njihovem mnenju lahko postane glavni povzročitelj vojne. Gospodarska beda ljudskih množic, ki je fašizem ne more odstraniti, bo v zvezi z nacionalno megalomanijo privedla fašizem prej ali slej v položaj, v katerem mu bo vojna edini izhod. Zato mora nasprotnik vojne biti nasprotnik fašizma.

Fašizmu so znatno pripomogli k uspehu tudi komunisti s svojimi gesli o revoluciji in proletarski diktaturi. Demokracija, ki

jo komunisti odklanjajo in ubijajo, je najtrdnjši zid proti fašizmu. Komunisti so zavrgli demokratsko ideologijo in metode in poskušali z revolucijo, torej z nasiljem, rešiti spore s svojimi nasprotniki, med katere računajo vse, kar ne spada med proletarijat. Komunisti so verjeli Marxu, da diktatura proletariata nastane iz zgodovinske nujnosti, in zaslepljeni od tega zgodovinskega fatalizma so napovedovali revolucijo in diktaturo. Posledica je bil nastanek diktatur Mussolinija in Hitlerja, ki ju je velika večina prizadetih narodov raje sprejela, kot manjše zlo, nego diktaturo proletariata.

Mladi angleški socialisti so mnenja, da je bolje, delati za uresničenje socializma z demokratskimi metodami. Priprani pa so tudi, da se ta cilj ne bo nikdar dosegel, če bo propaganda omejena samo na proletarijat. Takšna propaganda je imela smisel, dokler je vladalo mišljenje, da bo kapitalizem uničil srednji stan in da bo z izjemo nekaterih kapitalističnih magnatov ves ostali svet sproletariziran. Danes pa je vsakomur jasno, da srednji stan ni in ne bo uničen, saj kapitalizem sam v velikem številu uradnih in strokovnjakov ustvarja velike nove množice srednjega stana. I v Italiji i v Nemčiji je fašizem v znatni meri revolucija srednjega stana, ki ga socialisti niso znali pravilno ocenjevati, ker so verjeli Marxovim teorijam. Fašisti so okrenili srednji stan v fašistično smer. Srednji stan ima po večini svojo, četudi skromno lastnino in je v njem močno razvit čut privatne lastnine. Zato so napovedi socialistične revolucije in proletarske diktature vzbudile v njem tolikšno paniko, da je videl svojo obrambo samo v fašistični diktaturi. Srednji stan je za obdržanje kapitalističnega gospodarskega reda, toda po načrtnem gospodarstvu pod nadzor, stvom in jamstvom države. Baš zaradi te svoje težnje po načrtnem gospodarstvu in ekonomski sigurnosti bi bil srednji stan zelo dostopen za dobro izvajano socialistično propagando. Da bo pa to mogoče, je treba žrtvovati teorijo o diktaturi proletarijata. Proletariat skupno s srednjim stanom pa bo iz revolucionarne manjšine postal večina, ki bo v demokratski državi mogla zakonitim potom postati gospodar države.

Kakor vidimo, se angleška socialistična mladina otresa raznih utopij in pričanja gledati na svet in razvoj življenja narodov in držav realno in trezno.

Politična negotovost v Grčiji

Težavno reševanje vladne krize — Demerdzis ali Metaxas

Atene, 4. marca. AA: Sodeč po informacijah atenskih listov je sestava parlamentarne vlade ogrožena. Po informacijah listov se zdi, da bo kralj Jurij ponovno poveril Demerdzisu mandat za sestavo nove rekonstruirane vlade. Po teh vestih bosta razen generala Papagosa podala ostavko tudi državni podtajnik vojnega ministrstva general Platis, in notranji minister Triandafilakos. Za vojnega ministra je imenovan general Strinber, šef kraljevega vojaškega doma.

Nekateri listi govorijo tudi o vladi, ki bi jo sestavil Metaxas. Negotovo je, ali bo

nova vlada stopila pred parlament ali pa bo predlagala kralju Juriju, naj se parlamentarno delo za šest mesecev ustavi. V prvem primeru bo vlada takoj, ko dobi zaupnico parlamenta, zahtevala pooblastilo za široko zakonodajno oblast.

Včeraj so vse trgovine ustavile delo za tri ure. Trgovci so na ta način protestirali proti neprestanemu odklajanju rešitve vladne krize. Trgovci so poslali delegacijo h kralju in voditeljem strank in opozorili, da politične negotovosti zelo slabo vplivajo na trgovinski promet. Delegacija je izrazila upanje, da bo kmalu sestavljena nova vlada.

Vladna kriza v Tokiju

Knez Konoye odklonil sestavo vlade — Demisija vseh članov vrhovnega vojaškega sveta

Tokijo, 4. marca. o. Mikado je imenoval za predsednika vlade kneza Konoye, predsednika gornjega doma in znanega voditelja desničarjev. Proti vsemu pričakovanju pa je knez odklonil mandat, kar se je prvič zgodilo v zgodovini Japonske. Ob enem je tudi vrhovni vojaški svet podal ostavko v znak protesta proti načinu reševanja vladne krize, ker izgleda, da mikado nikakor ne bo upošteval zahtev vojaških krogov, da se jim zagotovi odločilen vpliv v novi vladi. Pred svojo ostavko je še vrhovni vojaški svet sklenil, da se postavi vsi krivci zadnjega vojaškega puča, skupno okrog 1.500 vojakov in oficirjev, pred posebno vojaško sodišče. Na ta način hočejo vojaški krogi dati zadostne politični krogom, ki zahtevajo strogo kaznovanje vseh pučistov. Ne glede na ta sklep pa je opažati, da vlada v vojaških krogih popolna solidarnost z uporniki, v kolikor se tiče njihove zahteve, da se napravi konec strankarski oligarhiji in zagotovi vojaški večji vpliv na vodstvo državnih poslov.

Dejstvo, da uporniki niso samo iz tokijskih polkov, marveč da so med njimi zastopniki vseh polkov, tudi onih, ki so na Kitajskem in v Mandžuriji, dokazuje, da je bil vojaški upor zasnovan na široko ter da je vsa vojska solidarna. Vojaškim krogom je ta puč le dobrodošel povod, da podkrope svoje zahteve in obračunajo s poklenimi politiki.

Zahteve vrhovnega vojaškega sveta

Tokio, 4. marca. AA. Odstopivši člani vrhovnega vojaškega sveta so izročili knezu Sajoniju spomenico, v kateri pravijo, da je mogoče položaj razčistiti samo s popolno izpremembo celokupne japonske državne politike. V tem primeru bo mogoče uvesti v japonsko javno življenje novih in še neizčrpanih sil. Spomenico članov vrhovnega vojaškega sveta so pozdravili ne samo v vrstah japonske vojske, temveč tudi v večjem delu japonske diplomacije.

čar v prostorih gostilne Račič. Poročal bo g. senator dr. Ploj.

Organizacija JNS za V. mestni okraj ima v petek 6. t. m. ob 20. uri odborovo sejo v društvenem lokalnu.

Protest Vatikana v Berlinu

Berlin, 4. marca. d. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da je berlinski nuncij izročil v zunanjem ministrstvu noto o razmerju med katoliško cerkvijo in narodno-socialistično Nemčijo. Nota navaja celo vrsto pritožb, ki se tičejo mladinske vzgoje in verskih šol. Obenem opozarja, da more dovesti nadaljnja protikatoliška kampanja do prekinjenja diplomatskih odnosov med Vatikanom in Nemčijo.

Točno plačnj »Jutra« naročnino Varui svoicem zavarovalnino

Zaroka angleškega kralja?

Pariz, 4. marca. o. V tukajšnjih diplomatskih krogih so se razširile vesti o skorajšnji zaroki angleškega kralja Jurija VIII. s bivšo špansko infantko princezo Marijo Kristino, hčerko bivšega španskega kralja Alfonza. ki je sedaj stara 25 let.

Beck v Bruslju

Bruselj, 4. marca. w. Poljski zunanji minister Beck je poudarjal pri sprejemu belgijskih in francoskih novinarjev predvsem voljo Poljske, da bi ohranila svojo neodvisno nacionalno politiko. Za to je smatrala kot najvažnejše, da je najprej uredila odnose do svojih bližnjih sosedov. Z njimi sklenjene pogodbe so na mejah Poljske ustvarile stabilnost in dobre medsebojne odnose, kar je tudi v veliki meri v interesu evropskega mira. Zunanji minister Beck je poudarjal tudi prizadevanje, da bi Poljska ustvarila čimbolj prijateljske zveze z Belgijo, ki jo prav tako vodi krepka volja, da bi ohranila svojo neodvisno nacionalno politiko. Prepričan je, da bi bilo belgijsko-poljsko zblizanje dragocen konstruktivni element v delu za stabilizacijo svetovnega mira.

Italijansko-egiptski incident

Kairo, 4. marca. b. Na Egiptsko-egiptski meji se je pripetil incident. Italijanska vojaška patrulja je prekrčila mejo in so jo egiptske oblasti prijele in pridržale. Italijanski vojniki trdijo, da so prekrčili mejo po pomoti.

Egiptske oblasti, kakor vse kaže, niso voljne sprejeti italijanske verzije, da je italijanska patrulja baje začela, ker so se egiptski primeri že ponovno pripetili.

Ogromen bencinski požar v Rumuniji

Bukarešta, 4. marca. AA. V Campinju je požar popolnoma uničil 12 velikih bencinskih rezervorjev in v vse naprave za rafiniranje rumunske petrolejske družbe. Škoda cenijo na 12 milijonov lejev.

Snečni viharji v Španiji

Madrid, 4. marca. AA. Na vsem Španskem divjajo vremenska neurja. V pokrajini Leonu je sneg zamedel več vlakov. Promet je znatno otežkočen v vseh ostalih krajih severne Španije. Vojaški in policijski oddelki delajo za razčiščenje proge.

Povišanje potniške tarife

Kakor je »Jutro« že poročalo, je generalni direktor državnih železnic inž. Dimitrije Naumović podal izjavo, iz katere sledi, da bodo s 1. aprilom povišane tarife za prevoz potnikov na državnih železnih. Inšicer za okrog 10 odst. Generalni direktor železnic je tudi poudaril, da je to povišanje potrebno, ker so dohodki od potniškega prometa, po lanskem znižanju tarife navzile znatnemu povečanju prometa nazadovale. Promet je sicer narasel za 35 odst., dohodki pa so padli za 5 odst. Kakor doznavamo, bodo pri potniških vlakih povišane tarife za povprečno 10 odst., pri brzovlakih pa za 5,7 do 9,1 odst. Pri potniških vlakih se bo vozna cena v III. razredu povišana pri 5 kilometrih od 1,50 na 2 Din (v II. razredu od 2,50 na 3 Din). Pri razdelji 40 km bo vozna cena povišana v III. razredu od 12 na 12,50 Din in v II. razredu od 20 na 22,50 Din.

Ljubljana vpisala 34 milijonov

O rezultatih vpisovanja prve tranše blagajniških zapisov je bilo izdano naslednje uradno poročilo. Vpisovanje prve tranše 4% blagajniških zapisov se je končalo s uspehom. Na podlagi uredbe o izdajanju blagajniških zapisov v znesku 500 milijonov Din od 2. januarja t. l. in naknadnega odloka je finančni minister razpisal vpisovanje prve tranše v znesku 200 milijonov Din za 26. februar t. l. ter doletel konec vpisovanja do dne, ko bo ves znesek vpisan. Vpisovanje se je začelo 26. februarja in se je končalo 3. marca popoldne. Trajalo je torej samo šest delavnikov. Glede na novost tega ukrepa za naše razmere im na to, da je bilo posameznikom in ustanovam samim prepuščeno, da vpišejo, kolikor jih je volja, smemo trditi, da je prva tranša obrodila odličen uspeh. Naši poslovni svet se še ni zadostno seznanil s finančnimi operacijami te vrste in se od njega ne more pričakovati, da bi hitreje reagiral. Treba mu je pustiti časa, da se iz izkustov, ki jih bo imel s prvo tranšo nauči takih finančnih operacij. Zato se finančni minister upravičeno nada, da bo boljšega uspeha pri drugi tranši.

Po podatkih finančnega ministrstva, se je vpisovanje gibal takole: Prvi dan je bilo vpisanih za 72 milijonov Din, drugi dan za 23 milijonov, tretji dan za 42 milijonov, četrti dan 25 milijonov, peti dan preko 20 milijonov in zadnji dan, to je 3. marca preko 25 milijonov Din. Od skupnega zneska 200 milijonov je Zagreb vpisal 80,1 milijona Din, Beograd pa samo 73 milijonov. Zagreb se je torej bolje izkazal kakor Beograd, čeprav je v začetku kazalo drugače. Na tretje mesto pride Ljubljana s 34,3 milijona Din, od katerih so že prvi dan vpisali 33,3 milij. Din. Novi Sad je vpisal 4,3 milij. Din, Sušak 2 milijona, Subotica, Vrnjačkin, Sarajevo in Split so vpisali približno po 1,5 milijona Din, Skopje, Osijek, Maribor, Petrovarad in Vršac pa po 1 milijon Din. Največ so vpisali zasebniki denarni zavodi, ki imajo mnogo gotovine, pa nimajo možnosti za zbiranje kreditno-računski plasman. Ostalo je pa še dosti zasebnikov in bank, ki niso utegnili o pravem času vpisati blagajniške zapise, zato je pričakovati, da bo uspeh prihodnje tranše še boljši.

Uspeh BSK v švic

Bern, 4. marca. p. Beograjski športni klub je danes igral proti državnim reprezentanci Švice. Beograščani so bili od dolgega potovanja precej izmučeni, vendar pa so predvedli lepo igrino in so bili za domačine zelo trd oreh. Tekma se je končala neodločeno 2 : 2 (2 : 1). Publike je bilo 12.000.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za čistoletje 1936-37. v južni Alpi podoben.

Zadnja pot žrtve s Celovške ceste Množica je spremila Ivana Usarja — Omejevanje poročevalskih pravic reporterjev

Ljubljana, 4. marca. Danes so pri sv. Križu zagrebli poslednje ostanke žrtve s Celovške ceste, sluge rudarskega glavarstva in vojne invalida Ivana Usarja. Ob mrtnišnici državne bolnišnice se je zbrala množica občinstva, po večini preprosti, delovnih ljudi, mod pogrebi pa so bili tudi zastopniki rudarskega glavarstva, rudarskega inštituta na univerzi, bratovske skladnice in pa številni pokojni tovariši iz vojne, predstavniki organizacije vojnih invalidov. Pogreb je bil do skrajne mere preprost, a prav zavoljo tega je napravil na vse prisotne še toliko bolj pretresljiv vtis. Molitve pred krstom, ki je bila vsa zasuta z rdečimi nagelji, pomladnim cvetjem in zelenjem, je opravil en sam duhovnik, nato pa se je za mrtvaškim vozom razvil žalni sprevod.

Za krsto je, vsa zadušena od solz, stopala vdova s svojimi tremi otroki. Razen Milke in Miroslava je lahko spremljal očeta na njegovi poslednji poti še tudi mali Zdenko, ki se je pri karambolu ponorečel z njim, s so v bolnišnici spoznali, da so njegove poškodbe le lažje značaja in je bil že odpuščen iz oskrbe. Ob pogledu na nesrečno družino za očeto krsto se je marsikomu stisnilo srce in skozi mesto je njeno bolečino tudi v špalirju spremljala velika množica ljudi. Z zemljo, ki je zagrnjena gomilo sredi Ljubljanskega polja, se je zaključil prvi del tragedije.

★

Naknadno naj popravimo še neko majhno, a pomembno napako, ki se je brez naše krivde vrnila v naše prvotno poročilo. Dr. Debelak ni zavolil v Usarjevo rodbino ob 23.30, temveč ob 22.30, torej v času, ko je v šišenskem območju ceste ob nedeljavni razen tramvajev in avtomobilov tudi velik promet pešcev. Napaka se je vrnila v liste na osnovi pisanega poročila policijske uprave, ki ga redno prejema uredništva vseh dnevnikov.

Pri tej priliki naj še posebej opozorimo javnost, da se naša poročevalska služba v Ljubljani vrši zadnje mesece v zmerom bolj težavnih okoliščinah. Medtem ko vella po vseh drugih mestih države in na svetu za samo po sebi umevno, da ima zastopnik tiska dostop v vse urade in so mu v največji meri na razpolago vsi oficijelni viri, se v Ljubljani zadnji čas pred reporterjem sistematično zapirajo vrata vseh in-

stanc. Takšno omejevanje poročevalskih pravic seveda ne more biti brez posledice ne za prospeh tiska, še manj pa za napredek javne morale. Reporterji predstavljajo v modernem svetu nekakšno neoficijelno, sicer nikjer legalizirano, a povsod priznano kontrolo v imenu najširše javnosti. Hišam, ki prepovedujejo vstop predstavnikom javnega mnenja, pa nujno grozi nevarnost, da bodo ljudje začeli kdo ve kaj ugibati o njih. Kadar ostane reporter prekršanih rok, takrat zagospodarita čenča in prazna senzacija na ulici.

Omejitvam, ki so jih bili ljubljanski poročevalci že doslej deležni, se je danes — prav kakor da je v zvezi s tragedijo Ivana Usarja — pridružila še ena nova, ki pa hkrati zavzema že najbolj gorostasne dimenzije. Predsednik mestne občine g. dr. Adlešič je dopoldne dostavil vsem magistrnim uradom okrožnico, da od danes naprej ne smejo dajati zastopnikom listov nobenih informacij več. Takšno odredbo je n. pr. dobil tudi mestni socialni urad, za čigar prizadevanje so bili doslej predali dnevnega tiska široko odprti — pa še več, krajevni poročevalci so nešteto krat iz lastne pobude pisali po podatkih, ki so jim jih dajali referenti tega urada na razpolago, propagandne članke, da so dvignili zanimanje za socialno delo mesta in pomagali humanitarnim akcijam do čim lepšega uspeha. Takšno odredbo sta dobila reševalna postaja in gasilski urad, ki so ji bili reporterji ob vseh katastrofah zaželjena, pogostokrat še posebej vabljena desna roka.

Če naj bi se ta praksa izvajala do zadnje doslednosti, poročevalci ne bi smeli zajemati svojih informacij iz uradnih virov niti o priliki veselih, niti žalostnih dogodkov, in po vsej pravici je eden izmed novinarjev po objavi te okrožnice vprašal, ali bo grajskemu čuvaju v bodoče še dovoljeno s topovskimi streli signalizirati požare, ker pomenijo ti topovski streli pravi za prav neke vrste publikacijo in jih prvi za gasilci tudi v resnici zmerom vzamejo na znanje novinarji.

Ljubljanski reporterji pripravljajo akcijo, da v interesu javnosti to omejevanje poročevalske službe brez odlašanja preneha in da se reporterjem vrnejo viri, ki so jim dostopni povsod drugod v kulturnem svetu.

Draga mamica, daj si dopovedati...

Nikar se več ne muči. Delaj tako kakor delajo druge mamice, ki se tudi takrat, kadar perejo, ukvarjajo s svojimi otroci — vzemi za pranje Schichtov Radion!

Saj pere Schichtov Radion perilo brez vsakega truda! In kako preprosto je to: raztopi najprej Radion v mrzli vodi in ko raztopina sperilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov RADION pere vse

J534

gujevcu ustreljenih 43 čeških vojakov, ki se niso hoteli boriti proti Srbom. Mestna občina je s pomočjo čl. države postavila tem herojem krasen spomenik, obdan s peštrnim vrtom. K današnji proslavi se je zbral ves oficirski zbor z godbo in polkovno zastavo. Slučajno v Kragujevcu se mučiča češka vojaška komisija se je udeležila slovesnosti ter je položila na grob krasen venec. Za katolike je opravil rekviem vojni kurat Ronko. vojaški pevski zbor pa je pod vodstvom vojaka Josipa Kelvišarja, organista z Jesenic, prav lepo zapel »Miserere« in »Vigred se povrne«. Močno so odmevali slovenski glasovi po šumadinskem polju. Vzbudili so splošno pozornost. Zlasti so bili prevzeti češki oficirji z generalom na čelu, ki se je v toplih besedah zahvalil g. Ronku in pevcem za poveljevanje slovesnosti. Vojaska godba je poleg drugih lepih skladb zaigrala češko himno, častna četa pa je oddala 3 salve. Češkoslovaški general je ob zaključku slovesnosti vzkliknil »Slava!« Mnogoštevilni zbrani, ki jih je prelepa slovesnost ganila do solz, so se vneto pridružili generalove-mu vzkliku.

Kaj nudi banovina Maribor

Maribor, 4. marca.

Ob banovinski proračunski razpravi so bili s strani zastopnikov Maribora in mariborskega okoliša stavljeni poedini predlogi glede postavk, ki se nanašajo na mariborske ustanove in zavode. Vendar niso mogli ti predlogi spremeniti poedinih postavk, ki bi povečane utegnile Mariboru veliko koristiti. Iz poedinih proračunskih naslovov povzemamo naslednje postavke, ki se nanašajo na Maribor. Izdatki za banovinsko vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru znašajo 723.870 Din, dohodki pa 402.250, prispevek banovine 321.620. Za banovinsko trsnico in drevesnico v Pekrah pri Mariboru izkazuje izdatki 269.500 Din, lastni dohodki 142.500, prispevek banovine 117.000. Izdatki banovinske kmetijske poskuse in kontrolne postaje v Mariboru znašajo 113.905 Din, lastni dohodki 8.000, prispevek banovine 105.905. Izdatki banovinskega posestva v Svečini so predvideni na 292.180 Din, lastni dohodki ravno toliko. Izdatki za nižjo gozdarsko šolo v Mariboru znašajo 242.280 Din, lastni dohodki 130.000, prispevek banovine 112.280 Din.

Iz oddelka za socialno politiko in narodno zdravje gre za banovinski deželni dom v Mariboru 489.921, dočim izkazuje lastni dohodki 110.000, banovinski prispevek pa 379.921. Splošna bolnišnica v Mariboru: izdatki 4.961.245 Din, lastni dohodki 2.509.000, banovinski prispevek 2.452.245 Din. Za centralno lekarno in veldrogerijo v Mariboru so navedeni izdatki 1.240.120 Din, lastni dohodki 1.200.000, banovinski prispevek 40.120 Din. Iz prosvetnega oddelka gre za Muzejsko društvo 20.000 Din, ravnotoliko za Zgodovinsko društvo, za Narodno gledališče 330.000 dinarjev, za banovinski arhiv v Mariboru 15.000, za stvarne potrebe Pomožnih šol in stanarino 26.500 Din.

Če izvzamemo druge postavke, ki se tičejo Maribora, ki so pa zapadene v splošnih označbah, vidimo, da izkazuje celotni banovinski prispevek za poedine mariborske ustanove in zavode 3.939.941 dinarjev.

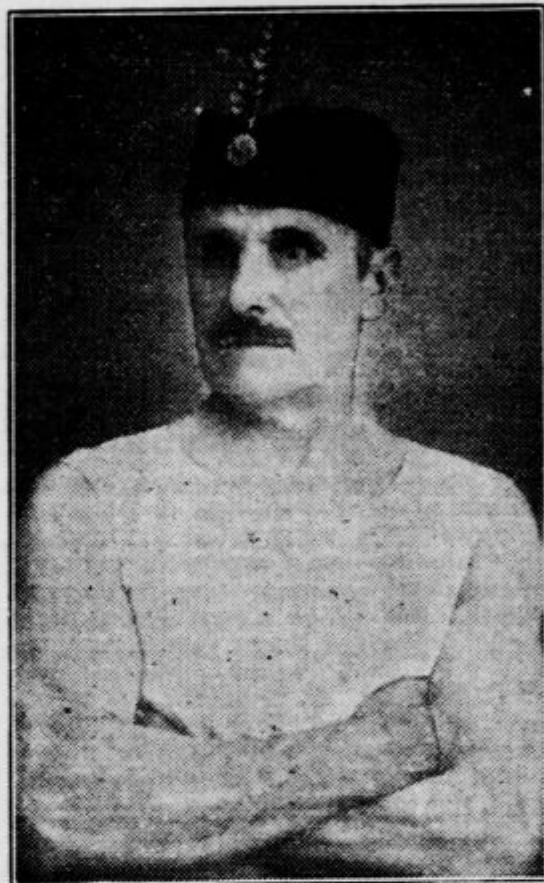
70 let prvaka sokolskih telovadcev

Celje, 4. marca

V ponedeljek je slavil v Celju svojo 70-letnico prvi naš sokolski telovadelec evropskega formata Matija Benčan. Slavljence je še vedno krepak in delaven. Zlasti se udeležuje v sokolskih vrstah kot izvrsten alegorist. Rodom je iz Ljubljane in že kot dijak ljubljanske realke je bil med svojimi vrstniki vedno najboljši telovadelec. Član Ljubljanskega Sokola je postal leta 1884. Na svojem prvem nastopu v Postojni je vzbudil veliko pozornost s svojimi veletoci in saltom. Telovadni vodja Ljubljanskega Sokola je bil od leta 1890. Telovadbo je vodil po čeških vzorih, zakaj se mlad je spoznal češko Sokolstvo. Leta 1891 se je na čelu deputacije, ki je štela 24 slovenskih Sokolov, udeležil III. češkega vsesokolskega izleta v Pragi. V Pragi je nastopil in postal naš prvi slovenski telovadni zmagovalc. V rokoborbi si je pridobil prvenstvo. Pozneje se je še dvakrat udeležil vsesokolskega izleta v Pragi in bil obakrat med prvimi telovadci.

Leta 1893 je zapustil Ljubljano ter postal v Celju duša telovadnega dela v mladem sokolskem društvu. Ustanovil je poleg skupine mlajših telovadcev še posebno skupino starejših telovadcev-atletov, ki so

pri javnih nastopih vzbudili veliko pozornost. Požrtvovalno je večal tudi dikeje in vajence ter tako društvu vzgojil dober naraščaj. Duhovito je sestavljal telovadno skupine in alegorije, s katerimi je često zadivil gledalce. Bil je brez dvoma najsi-

ljajnejši telovadelec svoje generacije in eden največjih evropskih telovadcev. V jeseni leta 1934. je slavil zlati jubilej svojega sokolskega dela in istega leta se je udeležil tudi še velikega sokolskega zlata v Zagrebu.

Ob življenjskem jubileju so mu med drugimi čestitki prvi podstarešina SKJ Gangl, častni starosta Ljubljanskega Sokola dr. Murnik, Ljubljanskega Sokola Mitko Krapež in Sokolsko društvo v Celju. S temi in drugimi čestitkami je združena iskrena želja vse narodne javnosti, naj bi usoda naklonila zaslužnemu slavljencu še mnogo let dobrega zdravlja in vedrega udejstvovanja.

Danes poje slavni tenorist - radijski in koncertni pevec v velikem pevskem filmu

Joseph Schmidt

Za smeh in zabavo skrbita Otto Wallburg in Feliks Bressart

Moj najlepši dan

ob 16., 19.15 in 21.15 uri

KINO SLOGA, tel. 27-30

Kdo pozna te cvetke?

Ljubljana, 4. marca.

Mlad, a že izvrsten predavatelj g. prof. Petkovšek je predaval v alpinistični šoli TK. Skale o planinskem cvetju. Nadomestoval je nenadoma obolelega g. dr. Pajniča. Ob okoli 100 diapozitivih, katere so dali na razpolago SPD in PZ in ki so delo nesorjorjev naše planinske botanike prof. Seidla, dr. Tume in drugih, je povedel g. predavatelj za planine navdušeno mladino iz zelene doline na sive skalnate vrhove. Opisoval je gorsko cvetje v drevesnem pasu, rastlinstvo brezdrvesnega alpskega pasu (borovci, ruševje, zelene jelše), cvetnato planinskih pašnikov in trat ob zgodnje pomladi do poznega poletja.

Suhoparno bi bilo naštevati posameznih rastlinskih zadrug, če ne bi vedel g. profesor povedati ki vsaki cvetki kakšno zgodbo, vroči ali pripovedko. Naj se spomnimo, kakšno čudno moč je dal vrag praprotnemu semenu, ali kako opojno diše murke, da jih zavoha celo strela! Zanimiva je pot ocnice (planike), ki je pr. romala pot od Srednje Azije, preko naših planin tja do vroče španije. Našo najlepšo orhidejo, prelestni lepi čevčelček, ki je kakor očnica in murka ter mnogo drugih cvetk (razni avišti, jeglič, volčini, Čojzove vijolice itd.) zaščitena rastlina, oprabi le majhna gorska čebelka. Čudotvorna triglavska roža se nahaja tam, kjer življenje le s težavo kljubuje trpkim pogojem. Zdravilno moč planinskih cvetk so poznali že stari narodi. Tudi danes si z nabiranjem tega cvetja služijo revni ljudje skromne denarce.

Redke planinske cvetke, ki se v strmih pečinah na pečički prvi bore v viharju in vetru za svoj obstanek, pa pohlepni brezsrčni planinec trga v svoje zadovoljstvo. Pravi planinec, otrok planin, ne bo nikdar nepremišljeno trgal planinskega cvetja, kajti zavedal se bo, da z enim samim utrzanjem cvetom uniči veliko semen. In brez teh prelestnih planinskih vrtilčkov, brez cvetk, bodo naše planine, mesta. S

pozivom, naj čuvamo naše planinske cvetke, naše bogastvo, je predavatelj zaključil. Z dolgotrajnim ploskanjem so se poslušalci, ki so tokrat nepotopni verando »Unikar«, zahvalili g. predavatelju za njegovo zanimiva izvajanja.

Knjižnica univerze še letos pod streho?

Ljubljana, 4. marca.

Gradnja univerzitetne knjižnice na svetu nedolganega knežjega dvorca je takorekto zagotovljena. Z včerajšnjim dnem so bile odstranjene ovire v gradbenopravnem pogledu. Na prostoru se je od 9. do 13.30 vršil komisijski ogled stavbišča in sledila je obravnava, katere so se udeležili zastopniki banske uprave, mestne občine, Aleksandrove univerze, zastopnik državnega pravonaravnstva in zastopnik mešarjev odvetnik dr. Josip Sajovic star. Komisije je vodil pravni referent gradbenega od. delca banske uprave dr. Štefan Skutke.

Obravnava je bila pravičljiva. Komisiji so bili predloženi načrti, ki jih je zasnoval mojster Plečnik. Načrt v Gorici je ostal neizpremenjen. Izvršila se je gotova korektura v pogledu požarnega zidu, ki je bil projektiran na zapadni strani nasproti hšam Maurerjevih dedičev in drugih. Tu je bil zid odmaknjen za 1,50 m nazaj in na mesto požarnega zidu se postavil običajen zid z okni, kar bo tudi v korist knjižnici. Po daljših premočitvanjih spisov, listin in načrtov je zastopnik dr. Sajovic star. izjavil v imenu Maurerjevih dedičev, da umika pritožbo na bansko upravo proti stavbenemu dovoljenju mestnega gradbenega urada z dne 16. novembra lanskega leta. Kot zastopnik dr. Ignacija Kotnika pa si je dr. Sajovic pridržal pravico, da poda končno izjavo naknadno, ker za enkrat nima posebnega pooblastila. Upa pa, da tudi dr. Kotnik ne bo delal ovir in stisnosti.

Na ta način je bila dosežena poravnava in mi sedaj za gradbo nikakih težav. Kakor smo že poročali, je dovoljen in likvid.

društvo mu je poklonilo krasen venec. Ko so lovci spustili krsto nestorja dolenskih lovcov v grob, so ostali tovariši oddali salvo. V zadnje slovo pa je starček zatrobil lovski rog, s katerim je več ko pol stoletja klical tovariše v zbor Naj bo Francetu Lenarčiču lepo v večnih loviščih.

Najstarejši slovenski lovec je umrl 92 letni France Lenarčič, prijatelj Janeza Trdine

Novo mesto, 4. marca.

Nemalo je v soboto zvečer dirnila dolensko zeleno bratovščino vest, da je za vedno zatisnil trudne oči Nestor slovenskih lovcov 92 letni Franc Lenarčič, doma iz bližnje Zabje vasi. Rodil se je na Pristavi pri Podgradu in je že s 17 leti nastopil službo grajskega lovca pri graščaku Josipu Langerju v Pogancih, kjer je več let zvesto opravljal službo. Prvo loveško kartlo je prejel 1. 1867. In je šla tudi z njim v grob. Kot grajski lovec je služboval tudi v graščini na Rupečevrhu pri tedanjemu lastniku Gorianiju, skoro pol stoletja pa pri pokojnem bivšem graščaku na Grabnu g. R. Smoletu. Leta 1915 pa je bil ponovno v službi v Pogancih pri inž. Josipu Langerju, sinu prvega gospodarja.

Krepki mož je bil še pred dnevi na nogah. Štira so ga leta in pa bomo življenje. Mož je bil do zadnjega vedrega duha in je bil vedno pripravljen povedati kakšne mikavne dogodivščine, seveda največ pa lovskih. Na glas je bil kot izvrsten lovec in najboljši poznavalec dolenskih gozdov, posebno še Gorjancev. Poznal ga je staro in mlado, saj je bil vedno oprtan po stari šegi z lovsko puško in opasan s kožnato torbo. Tako opravljen je hodil pozimi in poleti po prostranih okoliških gozdovih. S pisateljem Trdino sta bila najboljša prijatelja, France mu je dal marsikatero smov za njegova dela. Obenem je bil Trdinov vodnik po toliko opevanih Gorjancih. Ob 90 letnici 26. februarja 1934. je »Jutro« posvetilo Lenarčiču kratke spominske vrstice.

Pokojnika so pokopali v ponedeljek ob 15. uri na šmihliško pokopališče. Pogreba se je udeležilo poleg velikega števila lovcev, tudi precej ostalega občinstva. Lovsko

Med slovenskimi rojaki v Kragujevcu Mladina na delu — Veličastna proslava čeških žrtev

Kragujevac, 2. marca.

Nedavno je društvo slovenskih rojakov v Kragujevcu, ki se diči s ponosnim imenom »Triglav«, imelo občni zbor, na katerem je bil izvoljen domala ves nov odbor, sestavljen večinoma iz mlajših moči. Izprava se je sodilo, da mladi ne bodo zmogli velikih nalog, ki jih stavi društvo nanje, vendar so pokazali svojo dobro voljo in moč saj na je društvo že dvakrat presenetilo z uspešna prireditvama, ki jih je bil vesel tudi blagajnik. V kratkem se nam obeta spet nov užitek ob zvokih krepkega pevskega zbora. ob sviranju tamburice in uprizoritvi lepe gledališke igre. Uverjeni smo, da bo občinstvo tudi tokrat napolnilo dvorano.

Število članstva je v kratki dobi zrastle na blizu 200, kar je spričo današnje krize vse časti vredno, vendar še pogrešamo v naših vrstah mnogo ožjih rojakov. Naj za-

Preteklo nedeljo je koncertiralo v dvorani »Talpara« pevsko društvo »Obilje« iz Beograda. Nastopilo je 100 pevk in pevcev. Tudi znatno število Slovencev se nas je udeležilo koncerta in vsi smo z zadovoljstvom zapustili dvorano, zraven pa si na tihih želili, da bi zmogel nekoč tudi naš Triglav prestopiti iz svoje ozke dvorane v kakšno večjo. Naj gre agitacija od moža do moža, pa bomo tudi to zmogli.

Danes — 2. marca — pa smo spet imeli v Kragujevcu veličastno slovesnost. Kakor znano, je bilo v svetovni vojni v Kra-

Domače vesti

Čudna dobrodelnost

Zagrebaški opoldnevnik »Večerni« obirnoro razpravlja o zadevi, ki najbrž ni omejena samo na Zagreb in ki vsekakor zasluži rešenega premisleka. Iz tiskanega letnega poročila »Društva za pomaganje sirotinje i sužbijanje prosjačenja« za leto 1935. navaja:

Društvo je v tem letu izdalo 186.301 Din. Od tega je šlo 100.000 Din za podpore, zdravila, obleko itd., 37.000 Din za plače nameščenecv in 47.000 Din za vzdrževanje pisarne, torej 84.000 Din za upravne stroške v ožjem smislu.

List se upravičeno sprašuje, ali ima pravico do obstoja organizacija, ki se imenuje dobrodelnost, ako porabi skoraj polovico izdatkov za svoj upravni aparat. Take razmere je treba odpraviti, ako naj imajo ljudje zaupanje v dobrodelne organizacije in jih podpirajo.

* **Francosko predavanje o Viteškem kralju.** Podpredsednik francoske poslanske zbornice, pariški poslanec Edouard Soulier je imel v slavnostni občinski dvorani opernega okraja predavanje posvečeno spominu pokojnega kralja Aleksandra I. in Jurgošlavi. Predavanje se je vršilo pod pokroviteljstvom pariškega političnega združenja, predsedoval je pa sam predsednik opernega okraja g. Legram. Predavanja se je udeležilo več kot 150 oseb iz odlične pariške družbe. Predavatelj g. Soulier je v svojem predavanju poudaril lepote naše države, edinstvo plemena in jezika, versko strpnost in veliko delo pokojnega kralja Aleksandra za naše nacionalno osvobodjenje in ujedinenje, ter njegovo neomajno priateljstvo do Francije. Na koncu predavanja je g. Soulier pozval vse prisotne, da seznajajo svoje sočustvovanje z lepimi kraji Jugoslavije in da goje in propagirajo prijateljstvo do Jugoslavije. Predavatelj je žel za svoja izvajanja velik uspeh. Govoril je več kot eno uro zelo zanimivo in živo in so ga poslušalci ob sklepu pozdravili z viharim aplavzom.

* **Konvencija o vzajemnosti civilnega letalstva** Čehoslovaške, Rumunije in Jugoslavije je bila podpisana v Pragi na konferenci predstavnikov civilnega letalstva držav Male antante in balkanskega sporazuma. Dve taki konferenci sta se že vršili v Bukarešti in v Beogradu. Na praški konferenci je zastopal našo civilno aviacijo generalni direktor Aeroputa g. inž. Sondermajer. Ko se je vrnil v Zemun, je izjavil, da je naša civilna aviacija daleč za čehoslovaško in rumunsko samo zaradi tega, ker ne uživa primerne državne podpore. Ko dobiva naš Aeroput državno subvencijo, ki ne iznaša letno niti 7 milijonov dinarjev, dobivajo Čehoslovaki za svoj potniški zračni promet letno okrog 150 milijonov Rumunij pa okrog 100 milijonov v našem denarju. Čehoslovaki in Rumunji skušajo pomagati naši civilni aviaciji, preveč pa od njih tudi ne moremo zahtevati. Že to nam ni včas, da bodo morali n. pr. Čehoslovaki od Sušaka do Dubrovnika vzdrževati zračno zvezo s svojo amfibijo samo zaradi tega, ker mi nimamo dveh milijonov za natavo takega letala.

22 vrst vonjev

KOLINSKE VODE

1/4 litra samo Din 12.—

Drogerija RANC IVAN, Nebotičnik tel. št. 35-20

* **Diplomirani so bili večeraj na pravni fakulteti** v Ljubljani g. Vladimir Skrlak iz Budimpešte, Ivo Polenišek iz Novoga mesta, Stane Jereb, iz Šiške in Miha Jerman iz Krke. Čestitamo!

* **Razpisani službi.** V »Službenem listu« banke uprave 4. t. m. sta razpisani službi občinske tabice za občino Čatež v krštem arezu in pogodbenega služitelja za občino Teharje v celjskem srežu.

* **Absolventi srednjih tehničnih šol** zahtevajo pravico do obiska vseučilišč. V Sarajevu se je vršila skupščina diplomiranih dijakov tehnične srednje šole. Na skupščini sta govorila tudi predsednik zveze g. Mozič iz Ljubljane in profesor sarajevske srednje tehnične šole g. inž. Vidović. Oba govornika sta naglašala, da imajo absolventi tehničnih šol vsvo kvalifikacijo za nadaljevanje študija na tehničnih fakultetah. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva pristop diplomiranih dijakov srednjih tehničnih šol k študiju na tehničnih fakultetah univerz.

* **Položaj muslimanskih žena.** Ženski pokret v Sarajevu je pod tem naslovom uvedel serijo svojih predavanj. Prvo predavanje je imel te dni znani narodni delavec prof. Ljubomir Čič, ki je predaval o položaju muslimanske delavke. Danes je med muslimanskim ženskim svetom delavk največ in zaradi tega je njim posvečeno prvo predavanje. Predavatelj je ural go. spodarstvi in socialni razvoj muslimanskega prebivalstva Hercegovine. Podčrtal je, da se ne da govoriti o nekdanjem feudalizmu bosanskih muslimanov. Muslimani sploh niso poznali zapadno-evropskega feudalizma. Gospodarski in socialni položaj najboljše označujejo ugotovitve pri izvedbi agrarne reforme. Ob likvidaciji agrarnih odnošajev so v Bosni našli 138 posestnikov bogatašev in preko 63.000 posestnikov, ki so bili veliki siromaki pri vseh svojih naslovih agov in begov. Muslimansko žensstvo je v glavnem svetovna vojna uvedla v tovarne. Primanjkovalo je delovnih moči, ker so bili možje na bojiščih, in žene so morale delati v tovarnah zaradi preživljanja družin. Dandanes je velika množica muslimanskih delavk hudo izkoriščana v raznih podjetjih. Delajo od zvezdec do zvezdec in mnoge ne zaslu. Žijo niti pol dinarja na uro. V zadnjem času se je uvedlo tudi strašno izkoriščanje učenik. Lastnik tovarne sprejme učen-

ke za dobo treh mesecev, da bi se naučile delati na stroju. To pa znajo že v enem tednu in potem delajo zastoj. Ko bi morala biti učna doba končana, pa razni podjetniki izučene delavke odpustijo in namestijo spet učenke. Predavatelj je očrtal v temnih barvah tudi rodbinsko življenje v znamenju splošne krize.

* **Smučarski tečaj za oročnike na Kopaniku.** Propagatorji zimskega sporta se močno zanimajo za Sandžak in s pomočjo Srbskega planinskega društva je oročniško poveljstvo letos priredilo smučarski tečaj za oročnike. Za sedež tečaja je bila prvotno določena Sjenica, ker pa vremenske razmere niso bile ugodne, se je moral tečaj vršiti na Kopaniku, ki je kakih 80 km daleč od Sjenice. Prvotno se je za tečaj javilo nad 50 oročnikov. Prijavili so se celo nekateri, ki službujejo v Dubrovniku, v Petarstu in Beranah. Ostali pa so nameščeni na oročniških postajah v Sandžaku. Ko je bil tečaj preložen na Kopanik, so morali nekateri svoje prijave umakniti zaradi prevelikih stroškov. Tečajnikom je bil odobren samo dopust, stroške pa bi morali nositi sami. Na Kopaniku se je udeleževalo tečaja, ki je trajal 10 dni, 30 oročnikov in tečaj je dosegel velike uspehe. Prva mesta so dosegli oročniki Anton Zrimec, Janez Brancelj in Janez Ravnik. Od ljubljanske tverke Kolb so dobili za nagrado smučarski material, gumno odškodnino pa od oročniškega poveljstva.

* **Smrt najstarejše Zemunke.** V Zemunu je umrla vdova Katica Novakovičeva, ki je bila stara 101 leto. Novakovičeva ni bila samo najstarejša zemunska občanka, marveč tudi najstarejša žena vzhodnega Srema.

* **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** poziva svoje podružnice, da čimprej skličejo občne zbere ter izvoljeni odbori naznanijo sreskemu načelstvu in družbi.

Se nikdar se niste toliko nasmejali kot se bodeite pri

Lažnem vitezu

* **Podlo izkoriščanje revščine.** Že leta 1930. sta prišla dva sleparja iz Dubnice na originalno idejo, kako bi se dal zaslužiti denar tudi pri revnih bosanskih sezonskih delavcih, ki iščejo zaposlitve v Franciji. Moža sta pri nekem rezbarju v Zagrebu naročila štampiljke Borze dela, pozneje pa sta si s prevarami nabavila tudi štampiljke izseljenškega komisarijata in francoskega konzulata za vidiranje potnih listov. Od revnih delavcev sta pobirala pristojbine, potem pa sta jim izročala ponarejene listine. Nekateri delavci so srečno prispeli v Francijo, večino pa so zavrnili na švicarsko-francoski meji. Ti delavci so zdaj sleparja tožili pred zagrebskim sodiščem. Oba sta bila obsojena na po 6 mesecev strogega zapor, a je kazen pogojna, če bosta v enem letu odškodovancem vrnila denar za ponarejene listine ter povrnila tudi stroške, ki so jih imeli zaradi tega.

* **Slovenska revija za propagando** morja in pomorstva. Bivši mornarji, ki jih je v Ljubljani lepo stvelilo, so se po dolgem snovanju opogumili in začeli izdajati lepo ilustrirano revijo »Naše morje«. Kakor pravijo v uvodni besedi, jo hočejo postaviti ob stran sličnim revijam v naši državi in izpopolniti za naše razmere nemajhno vrzel. Saj imamo v Sloveniji v JS organiziranih 68.000 pomladkarjev in 17.000 članov, ki so brez lastne slovenske revije. Z nizko ceno (12 številk v letu 48 Din) želijo, da bi naša revija med najširše sloje našega ljudstva in mu dajala pravih smernic v problemu našega morja. Clankarji razpravljajo o zanimivih in aktualnih vprašanjih: inž. Milan Suklje o cesti iz Ljubljane na Sušak, dr. Miro Sovdat o naši trgovski mornarici, dr. Branko Vrčon o pomorski sili Velike Britanije, dr. Robert Hlavaty o Trogiru, urednik Stojan Plesničar o 14 letnem delu Jadranske Straže, dr. Egon Stare o zvezah Čehoslovakov z našim Jadranom. V razgledu je mnogo pestrega in zanimivega drobiža, a poleg zelo lepe naslovnice strani krasita prvo število dve celostranski ilustraciji na finem papirju. Uprava je v Ljubljani na Poljanski cesti 15/VII.

Naša auto in moto pneumatika je brezhibna in sigurna. Delamo na tem da Vam omogočimo dolgo vožnjo za malo denarja. Informacije v vseh, naših prodajalnah.

Pneu Rata

* **Strašen zločin v okolici Uba.** V vasi Dublenici blizu Uba so našli umorjeno kmetico Stanijo Markovičevno in njeno 14-letno hčer. Stanija je bila revna vdova in je v zadnjem času sama vodila svoje malo posestvo. Ko ji je umrl mož, je najela za hlapca nekega Stevana Subotića, a ko je ta postal predrzen, ga je pred tedni napadla iz hiše in mu plačala vse zaslužek Subotić je po vasi govoril, da se bo kruto maščeval. Mož je izgubil in domneval, da je on izvršil dvojni umor. Morilec je vdovo in njeno hčer napadel ponoči ter obe razmesaril z noženi.

* **Artoizlet na dunajski velebojem 12. do 16. t. m.** Informacije: izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon.

* **Cenji čitatelje opozarjamo na današnji oglas** Praški vzorčni velebojem.

* **Slabe volje ste, ker slabo spite.** Če uživate pravo kavo, ki vsebuje kofein, ne more biti drugače. Edini izhod je: Pijte Ziko! Dobite jo v vsaki špecerijski trgovini v rdečih zavitkih.

proizvodimo i sve druge gospodarske strojeve, naročito

SIJAČICE

za kukuruz i žito.

OSJEČKA LJEVAONICA ŽELJEZA I TVORNICA STROJEVA D.D. OSIJEK.

* **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnega Franc Jožefove grenčice.

* **Tovarna JOS REICH sprejema mehke in škrobliene perile** v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— **Za svečano proslavo rojstnega dne** prezidenta T. G. Masaryka je akademski odsek JCL oskrbel lična vabila s likom prezidenta-osvoboditelja. Vabila so takoj včeraj, ko so se pojavila v izlozih ljubljanskih trgovin, zbudila splošno pozornost zaradi posrečene zamisli in okusne izvedbe. Na koncertu sodelujejo Pavla Lovsetova, Jože Gostič, Cveto Svigelj, akademski oktet, ljubljanski godalni kvartet, A. Rührer in predsednik odseka J. Prohazka. Proslava bo jutri v petek ob 20. v Trgovskem domu in je edina te vrste letos, na kar se javnost vljudno opozarja.

u— **Masarykova proslava na Viču.** Sokolsko društvo Ljubljana-Vič si je nadelo častno nalogo, da bo v znak velikega spoštovanja do odličnega Slovana in Sokola prezidenta Masaryka, ki mu je hvaležni narod bratske republike nadel ime Osvoboditelja, proslavilo vsako leto 7. marca obletnico rojstva. Ker odpadejo letos v Ljubljani večje proslave, bo proslava v nedeljo 8. t. m. ob 20. v dvorani Sokolskega doma z izbranim sporedom. Sodelovali bodo: društveni pevski zbor, sokolski orkester, solisti, govor o velikem Slovancu in Sokolu bo imel prosvetar br. Rudi Marinčič. Slovesnost bo zaključila alegorija: poklonitev sokolstva Masaryku. Na proslavo je bratsko vabljen vs sokolsko članstvo, češka kolonija v Ljubljani in ostalo občinstvo. Ki naj z velikim posetom izkaže spoštovanje jubileju, ki ima neverjenih zaslug tudi za naše osvobodjenje. Članstvo viškega Sokola naj se proslave udeleži v sokolskem kroju, ostali pa v civilni obleki s sokolskim znakom.

ELITNI KINO MATICA

HOČETE SMEHA IN GROHOT, ne pozabite, da prideta

Vlasta Burian in Theo Lingen

v groteski

ki presega »LAŽNEGA FELDMARŠALA«

LAŽNI VITEZ

u— **Priprave za jubilejne svečanosti** šentpetrške podružnice OMD so v naslednjem razmahu in prireditve obeta biti ena redkih, importantnih nacionalnih manifestacij. V petek 13. t. m. ob 20. se bo vršila v društvenem lokalu pri g. Poldetu Zupan. Čiču na Jegličevi cesti slavnostna seja, na katero so vabljeni vsi člani in prijatelji podružnice, predvsem pa vsi še živeči njeni bivši odborniki. Naslednje jutro ob 7. pa bo v župni cerkvi sv. Petra maša zadušnica za umrle člane, h kateri pričakuje podružnica, prav tako številno udeležbo.

u— **Stara kamena doba v Jugoslaviji** je naslov 11. predavanja Prirodoslovnega društva. Po dolgem premoru nam bo g. prof. S. Brodar, najditelj stare kulture v Potočju zjalki in v Njivicah, predaval o novjših odkritjih, zlasti pa o splošnem položaju najdb na našem ozemlju v primeri z drugimi paleolitskimi najdbami v Alpah. Na to predavanje posebno opozarjamo tudi vse, ki se zanimajo za arheologijo. Predavanje se vrši v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi 7. t. m. ob 18. Vstopnina ni, prostovoljni prispevki se pa v kritje stroškov hvaležno sprejmejo.

u— **Društvo prijateljev pravne fakultete** v Ljubljani je imelo 2. marca t. l. svoj redni občni zbor. Soglasno je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik dr. Vladimir Golia, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; I. podpredsednik dr. Janko Zirovnik, predsednik odvetniške zbornice; II. podpredsednik dr. Stanko Majcen, pomočnik bana; III. podpredsednik dr. Andrej Kuhar, predsednik notarske zbornice; IV. podpredsednik dr. Ivan Slokar, ravnatelj Zadrzne gospodarske banke; tajnik dr. Avgust Munda, namestnik višjega državnega tožilca; tajnikov namestnik dr. La. do Vavpetič, odvetnik; blagajnik dr. Rudolf Sajovic, univerz. profesor; blagajnikov namestnik dr. Rudolf Krivic, odvetnik; odborniki: dr. Metod Dolenc, univerz. profesor; dr. Edvard Pajnik, apelacijski sodnik v p.; dr. Stanko Lapajne, univerz. profesor; dr. Jure Adlešič, župan ljubljanski; dr. Alojzij Gradnik, podpredsednik apelacijskega sodišča; dr. Josip Hacin, odvetnik, Ivan Škarja, državni svetnik; dr. Josip Kavčič, predsednik okrožnega sodišča; Ivan Šubic, magistratni ravnatelj.

Vlasta Burian kot

LAŽNI VITEZ

je boljši kot je bil »Feldmaršal«

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

DANES OB 4. 7. in 9.15 uri BISER FILMSKE UMETNOSTI

ANA STEN

v vefilmu

„NANA“

po motivih slovitega E. Zolajeva romana. Film velike ljubezni in triumfov. Film kakršnega Ljubljana še ni videla. Božanska ANA STEN je v tem filmu ustvarila lik vreden EMILA ZOLAJA.

Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

Radi velikega zanimanja za film si vstopnice rezervirajte.

Peter Keršič, predsednik okrožnega sodišča; Sedlar Avgust, finančni direktor; dr. Franc Vidović, predsednik okrožnega sodišča; Franc Zihner, predsednik okrožnega sodišča; preglednika: dr. Josip Krevl, podpredsednik notarske zbornice in dr. Boris Furlan, odvetnik in privatni docent; razsodniki: dr. Vidmar Jože, državni pravo, branilec; dr. Ivan Vračnik, predsednik upravnega sodišča v pok in Ivan Mohorič, minister na razpoloženju v eksekutivi so: predsednik, tajnik, blagajnik, dr. Metod Dolenc, dekan pravne fakultete in dr. Janko Zirovnik, predsednik odvetniške zbornice. Članov je imelo društvo 366. Za izdajanje »Zbornika znanstvenih razprav«, ki ga izdaja proforski zbor pravne fakultete je zbralo društvo leta 1935 15.109.50 Din. Stroški za Zbornik so 25.071 Din 25 para. Zbornika se je tiskalo

sebnim ozirom na vprašanja tuberkuloze in traume 9.) dr. J. Jakša, specialist za kožne in spolne bolezni OUZD: Tuberkuloza kože, dne 4. aprila; 10.) dr. E. Dereani, specialist za očesne bolezni OUZD: Tuberkuloza oči; 11.) dr. J. Pogačnik, otolaringolog OUZD: Tuberkuloza grla; 12.) dr. I. Zajec, šef zdravnik OUZD: Tuberkuloza v socialnem zavarovanju. Teh predavajev se morejo udeležiti tudi privatni, banovinski in bolnišni zdravniki, ki se zanimajo za te veljavne probleme tuberkuloze.

u— **Zanimivosti, ki jih nudi potovanje** okrog sveta, bo razkril Jovanče Mlečič iz Jagodine, ki se vrača po večmesečnem potovanju okoli sveta v domovino. Na povratku se ustavi tudi v Ljubljani, kjer bo na povabilo Nar. gledališča v tork zvečer povedal marsikaj o svojih vtisih in doživljajih. Vabimo vse narodno zavedno občinstvo, društva in korporacije, da se zanimivega večera udeleže.

SREČKE

državne razredne loterije

A. REIN I DRUG ZAGREB

Gajeva 8 - Ilica 15

Devetkrat največja premija od 1.000.000.— Din na pri nas kupljene sre ke

700 izvodov, prodalo oziroma oddalo pa se je 477 izvodov. Največji kontingent članstva so dali odvetniki (157) in sodniki ter državni tožilci (75). Ni treba poudarjati, da je izdaja zbornika za slovensko in jugoslovensko pravno znanost velikega pomena. Univerza ne izpira svojega delovanja s tem, da tradira znanost dijakom, univerza je tudi žarišče znanosti, pravna fakulteta pa je pravna delavnica naroda. V njej je ožibljaje pravo, iz nje črpa zakonodaja. Zbornik pa je tudi poslanica naše slovenske univerze inozemski znanosti. Društvo je tudi to leto pazljivo sledilo vsem dogodkom naše fakultete in univerze. Kakor preteklo leto je društvo tudi letos nabiralo knjige za knjižnico pravne fakultete. Tudi društvo slušateljev pravne fakultete je društvo naklonilo nekaj knjig. Odbor se je obrnil tudi na notarsko zbornico s prošnjo, da bi notarji priporočali imovi-

u— **Nov grob.** Umrla je gospe Nevenka Velimirovičeva, po rodu Zagradnikova, soproga art. narednika, Pogreb bo jutri ob 15. iz Lepodvorske ulice 31. Blag ji spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— **Zveza bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov** Jugoslavije, podružnica Ljubljana, vabi svoje članstvo na XV. redni občni zbor, ki bo danes ob 20. uri v vrtnem salonu restavracije »Zvezdca« z dnevnim redom, ki je bil objavljen z okrožnico. Upravni odbor.

Ljudje, ki poleg trde stolice, trpe na hemoroidih, morejo vzeti za izčiščenje črevesja jutraj in zvečer po četrta naravne

FRANZ-JOSEFOVE

renčice

Og. reg. a. nr. 2465/32

u— **Češko moderno glasbo** bomo slišali na prihodnjem intimnem koncertu Glasbene Matice, ki bo v ponedeljek 9. t. m. v Hubadovi dvorani. Spored intimnega koncerta je izredno zanimiv in poučen, posebno opozarjamo na predavanje o četrtonski glasbi. Sedeži po 10. stojišča po 5 Din se dobe v Matični knjižarni.

u— **Opozorjamo** da je violinski koncert Karla Rupla, ki je bil prvotno določen za 6. t. m., preložen na ponedeljek 23. t. m., ker si je njegova sodelovalka pianistka Zora Zarnikova poškodovala roko. Kupljene vstopnice ostanajo v veljavi.

u— **Ljubljanska Sokolska društva** bodo proslavila rojstni jubilej prezidenta Tomazja Masaryka v telovadnicah z nagovori pred vrstami.

Zvočni kino IDEAL

Danes ob 4. 7. in 9.15 zvečer

LILIAN HARVEY

v sijajni opereti

Suzana - to sem jaz

Vstopnina 4.50. 6.50 in 10.— Din.

u— **Mladinski koncert.** V nedeljo 8. t. m. ob 11. bo v Filharmonični dvorani II. letošnji mladinski koncert pod naslovom Arijana. Opera peva Zvonimira Zupevcova in Jože Gostič bosta pela celo vrsto arij in dva operna dueta. Na klavirju jo spremlja pianist Marijan Lipovšek. Uvodno besedo z ozirom na naslov mladinskega koncerta in spored to imel skladatelj Emil Adamič. Spored, ki je obenem vstopnica, velja 3 Din in se dobi v Matični knjižarni.

u— **V soboto 7. t. m. ob 21. to na Taboru** tradicionalni »Valček večer«, na katerem bodo plesali absolventi stare šole valčke v veliki dvorani, ljubitelji nove plesne šole pa moderne plesne v I. nadstropju. — Zato vsi iz stare in nove plesne šole v soboto zvečer na taborski »Valček večer«.

Iz Celja

u— **Trboveljski slavci v Celju.** Sloviti mladinski pevski zbor trboveljskih slavčkov, ki jih vodi učitelj g. Avgust Sušgoj bo priredil 16. t. m. ob 16. v dvorani Ljudske posojilnice koncert, na katerem bo izvajal isti program naših pesmi, ki jih bo pel v aprilu na mednarodnem glasbenom kongresu v Pragi. Kot solistka bo nastopila mala Rozika Koritnikova, na klavirju pa jo bo spremljal kapelnik g. dr. Danilo Svata. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni K. Goričarja vdova. Ob 10.30 bodo predvodi trboveljski slavci v isti dvorani matinejo za mladino.

u— **Predavanje za akademike.** Staroslovska organizacija »Slog« bo imela danes ob 14. v Narodnem domu sestanek, na katerem bo akademik g. Milen Orožen predaval o Društvu narodov.

u— **Zavarovanje desnega obrežja Savinje v Grižah.** V prostorih tehničnega razdelka sreskega načelstva v Celju bo 16. t. m. javna ustna licitacija za dobavo 400 kubnih metrov kamna lomljenca za vrsto 36.000 Din za zavarovanje desnega obrežja Savinje v Grižah. Pogoji so na vpogled pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Celju.

Smeh in grohot

Lažni vitez

— Redna letna skupščina Zdravstva trgo-
govcev za mesto Celje bo danes ob 19. v
mali dvorani Narodnega doma. Zaradi važ-
nosti dnevnega reda se vsi cenjeni člani
opozarjajo, da je udeležba obvezna.

— Mlad hlapec Jernej. Pred štirimi le-
ti je stopil 14-leten deček iz celjske okoli-
ce v službo pri nekem posestniku v okoli-
ci Dobne. Določili so, da bo ostal deček
4 leta pri posestniku v službi, nekar bo
dobil za vsa štiri leta kot plačilo vrednost
ene krave. Fant je dva dni pred potekom
4-letne dobe izstopil iz službe in zahteval
plačilo. Posestnik pa ga je zavrnil, da mu
ni dolžan ničesar dati, ker je dva dni pre-
hitro izstopil. Fant je šel z očetom k po-
sestniku, ki je končno izjavil, da bo pla-
čal fantu za vsa štiri leta 115 Din. Oče je
nato vložil tožbo. Včeraj je bila na sre-
skem sodišču razprava, na kateri je oče iz-
gubil pravdo. Pisani zakoni so vsekakor
drugačnji od zakonov morale.

— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30
večfilm »Traumulus« in zvočni tednik.

Iz Maribora

— Japonka je predavala. V nabito polni
dvorani Ljudske univerze je predavala
Japonka ga. Kondo Skuskova o življenju
japonskih deklet, gejš in nun ter raznih
zanimivih običajih japonskega življenja
ter ponazorila svoja izvajanja s skriptični-
mi slikami. Pretežni del občinstva so tvo-
rile mariborske gospe in dijakine, ki so
dale predavateljici, ki je predavala v slo-
venskem jeziku, živahno priznanje. Preda-
vateljica je uvodoma prisrčno pozdravil v
imenu Ljudske univerze inž. Kukovec.

— Literarni večer v Ljudski univerzi v
petek 6. t. m. ob 20. obsega naslednji raz-
pored: Vida Tauferjeva: pesmi; Miran
Jarc: proza; Franjo Roš: proza; Ruža L.
Petelinova: pesmi; Tone Seliskar: proza.

— Šahovski turnir za prvenstvo Mar-
ibora se je nadaljeval v torek zvečer in
sicer se je v »Centralu« odigralo 7. kolo.
Rezultati so bili naslednji: dr. Lippai je
premagal Mešička, Lobkov Sterniša, Le-
šnik Pergerja, Stupan Dobrolo in Končič
Biena. Partija Suštar: Kukovec se je pre-
kinila ter se bo nadaljevala prihodnje ne-
deljo. Preteklo nedeljo se je vršila par-
tija Lešnik: Lobkov, ki se je končala z
Lešnikovo zmago. Stanje po 7. kolu je na-
slednje: Stupan 7, dr. Lippai 6, Bien, Ko-
nič, Lešnik 5 in pol. Kukovec 4 in pol (1),
Lobkov 4, Mešiček 3, Perger, Sterniša 2,
Suštar 1 in pol (1). Dobrila pol. Osmo ko-
lo se bo igralo v petek in se bodo srečali:
Stupan: Bien, dr. Lippai: Lobkov, Le-
šnik: Dobrila, Kukovec: Mešiček, Končič:
Suštar in Sterniša: Perger.

— Podporno društvo za revne učence
bo imelo v sredo dne 18. marca 1936. ob
pol 18. uri (¾ 6.) v Cankarjevi šoli svoj
redni občni zbor. Vabijo se prijatelji na-
še revne mladine, da se prepričajo o uspe-
šnem delovanju društva.

— Brata pretepača obsojena. Mali ka-
zenski senat okrožnega sodišča je včeraj
obsodil 25-letnega posestnikovega sina Jo-
žefa Roškarja ter njegovega 24-letnega
brata Alojzija iz Sitarovcev vsakega na 10
mesecev strogega zaporja, ker sta lani no-
vembra pretepla posestnikovega sina Juri-
ja Verzela tako močno, da je dobil pretres
mozganov. — Nekaj tovarni avtomobil je
zavozil pred Delavsko pekarno na Trža-
ški cesti včeraj zvečer v jarek in treščil
a tako silo v brzojavni drog, da se je zlo-
mil. Pri tem so se potrgale tudi vse br-
zojavne žice. Človeških žrtev ni bilo.

— Ponovno pred sodniki. Pred malim
kazenskim senatom okrožnega sodišča se
je vršila včeraj dopolne nova razprava
proti vlomilec v Pošovo in Knezevjevo
trgovino na Aleksandrovi cesti, ki so bili,
kakor znano, lani v decembru obsojeni na
daljšo zaporno kazen. Obsojenci so vlo-
žili pritožbo na apelacijsko sodišče, ki je
prošnji ugodilo, ter vrnilo sodišču vso
zadevo k ponovni razpravi. Senat je vče-
raj vse tri obtožbe spet obsodil kakor
pri prvi razpravi, in sicer 33-letnega tr-
govskega potnika Ferdinanda Berkopa na
5 let robije, 36-letnega mehanika F. Krop-
eja na 6 let robije, 38-letnega trg. potnika
Riharda Kropceja na 7 let robije. Oba
Kropceja sta bila prvotno obsojena tudi na
pridržanje nadaljnjih pet let po prestani
kazni, včeraj pa je senat kazni pri Riha-
rdu v toliko znižal, da pridržek po pre-
stani kazni odpade.

— Poljanjska smrt. V Strajni v Halo-
zah je umrl prevzitar Miha Butolen. Ker
je bila ovadba, da je bilo vzrok njegove
smrti surovo ravnanje, je bila obdukcija
trupa, pri kateri se je ugotovilo, da je
Butolen umrl naravne smrti.

Iz Laškega

— Pevsko društvo »Hume« bo imelo v so-
boto 7. t. m. ob pol 9. zvečer v Sokolskem
domu svoj običajni letni koncert in bo to-
pot nastopilo s 16. polnoma novimi pesmi-
mi skladateljev Adamiča, Prelova, Mirka,
Schwaba, in drugih. Tri pesmi je prispeval
pevovodja g. Gobeč Radovan, ki bodo prvič
javno izvajane. Med njimi je nova himna
pevskega društva »Hume«, ki jo je skla-
dalatelj poklonil društvu. Na predvečer kon-
certa bo prirejena podoknica biseru dolgo-
letnemu pevovodji »Hume« g. Drolcu Fran-
ju, organistu v Laškem, ki je toliko svo-
jih prostih ur žrtvoval v prosih društva.
Ob tej priložnosti bo izročena tudi častna
diploma, ki jo je izdelal g. Horjak in je
razstavljena v izločbi veletrgovine g. K.
Elshacherja. Pričakujemo, da se bodo La-
ščani brez oziroma pripadnosti udeležili
koncerta in dokazali, da znajo ceniti trud
in žrtve, ki jih je »Hume« ob vsaki prilo-
žnosti pokazal narodu, cerkvi, drugim društvom
in posameznikom.

Nova spomlad —

nova obleka!

Gotovo najlepše vzorce blaga za obleke in
plašče za gospe, a tudi po najnižjih cenah
je dobiti pri

DRAGO-SCHWAB
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA

S P O R T

Važen preobrat v našem nogometu?

Kakor doznavamo iz poučenih kro-
gov, pripravljajo dosednji voditelji
ljublanskega nogometnega sporta, ki
delujejo v obeh velikih klubih Iliriji
in Primorju, ustanovitev novega skup-
nega kluba. Zamisel o enotnem ljub-
lanskem klubu ni nova. Pojavila se
je že pred leti in se je nato o njej pri
vsaki bolj kritični situaciji v našem
nogometu znova razpravljalo. Naši no-
gometarji prinajajo vedno bolj do pre-
pričanja, da je v naših razmerah po-
treben tak klub, ki bi dostojno repre-
zentiral ljubljanski nogomet ter mogel
postaviti proti Zagrebu in Beogradu
enakovredna moštva. Podrobnosti o
tej nameravani ustanovi še niso zna-
ne, vendar pa je ta vest med našimi
sportnimi občinstvom povzročila ve-
liko zanimanje.

Samo za 5 Din vloženi za eno stavo po
Evermans sistemu zamorete dobiti

MILIJONE

Preteklo nedeljo je bilo izplačanih dobi-
nikom 3.677.573 dinarjev.
Obiščite nas neuteoma, vse informacije
in kuponi za stave BREZPLAČNO. Deže-
lanom, ki hočejo staviti, pošljemo na zahte-
vo kupone za stave na naše stroške.

„FOSTOK“

PASICEVA 4 — telef. 20-420
Podružnica »Fostoka« Ljubljana, BEUK
KILIJAN, Kongresni trg 4 v lokalu Kolb
in Predalci.
Iščemo zastopnike za vse kraje v Jugoslaviji

Pozdravni večer gorenjskim olimpijcem

Gorenjski zimsko-sportni podsavez
je v ponedeljek zvečer priredil na Je-
senicah pozdravni večer jeseniškim
olimpijcem, ki so se udeležili zimske
olimpijade v Garmischu - Partenkirchenu.
Pozdravnega večera so se udeležili
zastopniki in člani SK Skale, Bratstva,
Alp. SK Gorenjca, SK Mojstrana-Dov-
ja, podružnice SPD Jesenice, dalje
mestni župan mag. phar. Jože Zabkar,
generalni ravnatelj KID g. Karel Nott
ter mnogo drugih uglednih osebnosti
jeseniškega sportnega in kulturnega
življenja.

naših najboljših tekmovalcev pri tek-
mi v smuku. To bi se lahko primeri-
lo vsakemu drugemu in to tudi naj-
boljšemu. V gigantski borbi s svetov-
nimi smučarskimi prvaki — je nade-
ljeval — bi potrebovali iz domovine
vzpodbude in bodrila — ne pa da
smo skrbniki, kakšne očitke bomo sli-
šali, ko se vrnemo v domovino. Skrom-
ne besede jugoslovanskega prvaka v
smučarskem maratonskem teku so na-
pravile na vse prisotne najboljši vtis.

Fostokove nogometne stave

7. marca priredi Fostok stave na klube
prve in druge škotske lige. Na kuponih po
Everymans sistemu je postavljenih nasled-
njih 12 tekem, o katerih dajemo našim čit-
ateljem naslednje prognoze:

Erdi—Celtik (zadnji rezultat je bil 0:3).
Celtik je prvak, a Erdi je na 18. mestu.
Gotova zmaga Celtika. Dandi—Hibernians
(0:2). Dandi je na 13. a Hibernians na 19.
mestu. Več izgledov ima Dandi. Kilmarnok
—Hamilton (4:1). Kilmarnok je na 9. a Ha-
mliton na 14. mestu. Prvi je v boljšem po-
ločaju. Kvin of Saut—Albion (1:0). 15. in
16. mesto na tabeli in so šanse izenačene.
Sedaj omenjamo štiri pare prve in dru-
ge škotske lige, ki igrajo za pokal. Aber-
din—Rangers. derby tekma. Drugo in tret-
je mesto na tabeli z 48 odnosno 46 točka-
mi. Aberdeen v zadnjem času ni v posebni
formi. Morton—Tivrid Lenark. Morton je na
4. mestu v drugem razredu, a Tivrid na 12.
v prvem razredu. Kljub temu ima Morton
več izgledov. Falkirk—Danderajn. Falkirk
je prvak drugega razreda, a Danderajn na
10. mestu prvega razreda. Tukaj je drugo-
razredni v boljšem položaju. Klajd—Mate-
vel, oba iz prvega razreda. Klajd na 17.
a Matervel na 5. mestu. Matervel je boljši.
Zadnji štirje pari pripadajo drugi škotski
ligi. Edinburg—Dandi Ju (2:8). Tudi v se-
danjem srečanju se pričakuje zmaga Dan-
dija. Kaudenhit—Porfar (1:2). Kaudenhit je
na 8. a Porfar na 14. mestu. Pričakuje se
zmaga prvega. Ret—St. Bernard (3:0). Ret
je na zadnjem, a Bernard je na 5. mestu.
Bernard je favorit. Stinhasejm—Ist Ster-
ling (3:2). 13. in 7. mesto. Zmagal bo
drugi.

Za tekme se sprejemajo stave samo še
do danes ob 18.

Ker je angleška nogometna liga v zad-
njem trenutku izpremenila nekoliko gostu-
joških klubov, so na Everymans kuponih
od 29. februarja nekatere izpremembe. Pra-
vilnik za stave se glasi: ako domače moštvo
igra s katerimkoli nasprotnikom, igra velja.

Prijatelji, znanci in cenjeno občinstvo,
i ščete

Vse to najdete v moji trgovini

**MANUFAKTURNI
TRGOVINI**

v Prešernovi ulici šte. 3

Obiščite me in prepričajte se! — Ogled
brezobvezen!

OSTANKI POD POLOVIČNO CENO!

IVAN AVŠIČ
trgovina z manufakturo

Izmed olimpijcev so bili navzoči
Praček Ciril in Heim Hubert iz Skale,
Smolej Franc, iz SK Bratstva, Klanč-
nik Alojzij in Jakopič Albin SK Dvoj-
e-Mojstrana. Kasneje je prisel Žnidar
Emil, ki se je udeležil mednarodnih vo-
vaških smučarskih tekem v Chamonixu
v Franciji, kjer je dosegel v smuku 2.
v smuškinih likih 1. ter v sestavljeni
tekmi tudi 1. mesto. Čop France in
Novšak Albin sta bila odsotna.

**PROTI TRDI STOLICI IN HEMOROID-
DOM, SPREMILJAN S PRITISKOM
KREVI, MOČNIM UTRIPANJEM SRCA,
GLAVOBOLU, je naravna**

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica že davno preskušeno domače sred-
stvo. Prava

FRANZ - JOSEFOVA

voda deluje milo in zanesljivo odpira, a
poleg tega niti v zastarelih primerih ne
odreče.

Ogl. reg. 8. br. 15485/35

ako pa se domače moštvo izpremeni,
se igra ne šteje. Rezultat od 29. februarja
so: — 2 — 1 — 1 — 1 — 1 odigra — 1 — X
— 1 — 1 — 1 — 2 — 2 — X.

Odlikovanje naših olimpijcev. JZSS je v
znak priznanja za dosežene uspehe v Ga-
Pa odlikoval Frana Smoleja z zlatim, Loj-
zeta Klančnika in Cirila Pračka pa s srebr-
nim saveznim znakom. Ta odlikovanja bodo
drevi svečano izročena našim olimpijskim
tekmovalcem. Zlati znak sta dosedaj do-
bila samo gg. Joško Janša in Josu Gorec.

Zbor lahkoatletskih sodnikov. Za cross-
country stafetno tekmovalce Primorja, ki
se vrši v nedeljo 8. t. m. s startom ob 9.30
na igrišču Primorja se delegira tale so-
dniški zbor: vrhovni sodnik Megušar, vo-
ditelj tekmovalstva Sanein S., starter Cerar,
sodniki na progi in časomerilci gg. Gorjanc,
Poljanar, Potokar, dr. Alujevič, Vidic, Cek.
Imenovani morajo biti na igrišču pol ure
pred pričetkom. Opravičila se sprejemajo le
potom dopisne knjige, ki je na razpolago v
kavarni Evropi.

JASO. Danes ob 18. redna odborova seja
na tehnik (I. nadstropje).

Smučarski klub Ljubljana pozivlje vse
tekmovalce, da se redno udeležujejo sestan-
kov, ki se vrše odlejš vsak četrtek ob 18.30
v klubskem lokalu v Zvezdi. Obenem po-
zivlje vse tekmovalce, ki morajo letos oditi
v vojsko na odsluženje kadrovskega roka,
da javijo to takoj klubu ustmeno na sestan-
ku ali pa z dopisnico z označbo očetovega
imena, sreza in občine, kamor so pristojni.

LZSP (službeno). Seja upravnega odbora
danes ob 18. v damski sobi kavarn Emo-
ne. Prosim, da se seje udeležijo poleg od-
bornikov še člani tehničnega in mladins-
kega odbora. Seja je izredno važna radi
podsaveznega prvenstva.

Tekma za Bukov pokal na Ročici 8. marca.
Turist klub »Skale« podr. Jesenice priredi
8. t. m. na Ročici tekmo v alpski kombinaci-
ji za Bukov pokal. Start ob 10. Pogoji: tek-
movatji smejo le člani smučarskih klubov
starejši od 28 let. Pokal si pridobi klub s
tremi najboljšimi tekmovalci, ki skupno do-
sežejo najboljši čas. Po tekmi za pokal se
tekmuje v isti kombinaciji za alpsko prven-
stvo Gorenjske po posebnih pravilih. Pri-
reditev se zaključi s tekmo neizvešanih na
kratkem progu. Tekme se udeležijo poleg drugih
kanonov tudi centralni predsednik Gorenj-
skega fantovskega kluba. Sodniški zbor:
Heim Hubert, Praček Ciril, Novak Jože, Ur-
bar Slavko in dr., da se oddolžijo starim za
njih ocene. Tekma je medklubska. Revija
starih kanonov. Snega je poldrugi meter.
Pridite v čim večjem številu!

Večkrat že po enkrat-
nem čiščenju odstrani

Chlorodont

neokusno barvo zobne prevlake in slab duh iz ust
Jugoslovanski proizvod uba Din. 8.-

Gospodarstvo

Resolucija Centralnega predstavništva zvez trgovinskih združenj

Na seji centralnega predstavništva Zvez
trgovinskih združenj, ki je bila v Splitu
29. februarja, so na podlagi referatov iz
vse države soglasno sprejeli daljšo resolu-
cijo, ki pravi med drugim naslednje:

Trgovci Jugoslavije ne morejo razumeti,
da se odgovorni in odločilni krogi pri re-
ševanju važnih gospodarskih vprašanj ne
ozirajo na sklope in želje trgovskega stan-
ja, zlasti ker je bil pri teh sklepih vedno
upoštevane splošni gospodarski interes dr-
žave.

Glede vprašanja razdolžitve gospodar-
stvenikov je treba enkrat prekiniti ee-
lanje neznosno stanje, ki je nastopilo kot po-
sledica moratorija kmečkih dolgov, zara-
di katerega je bil omejen ves kredit v dr-
žavi. Zato je potrebno čimprej izdati za-
kon o ureditvi dolgov, tako kmetov kakor
ostalih gospodarstvenikov. To vprašanje
pa se da rešiti le na individualni podlagi
in preko rednih sodišč ali razsodišč.

Glede načrta zakona o gospodarskih za-
drugah zastopa Centralno predstavništvo
stališče, ki ga je poudarilo že v prejšnjih
resolucijah. V interesu pravilnega razvoja
nacionalne trgovine in v interesu držav-
nega fiska je nujno potrebno, da se na-
bavljalne konsumne zadruge smatrajo kot
trgovine in da morajo v celoti izpolnje-
vati odredbe trgovinskega zakonika, obrt-
nega zakona, zakona o neposrednih dav-
kih in taksnega zakona. Zato je potrebno,
da se načrt zakona o gospodarskih zadru-
gah, takšen kakor je predložen, umakne.

Glede otvarjanja velikih trgovinskih ma-
gazinov pravi resolucija, da pri nas kon-
zumna kapaciteta povprečnega državljan-
a še ni dosegla one višine, da bi se mogli
brez škode za splošne interese razviti ve-
liki trgovski magazini. Zato je nujno po-
trebno, da kr. vlada takoj usvoji predlo-
ge gospodarskih zbornic. Z zakonom naj
preprosto ustanavljanje velikih trgovskih ma-
gazinov, odnosno otvarjanje, če se poslo-
vanje še ni pričelo s 1. januarjem t. l.

Obstoječi trgovski magazini se mora
preprodati vsako nadaljnje širjenje.
Prenehati je treba tudi s pogrešnim in
škodljivim tolmačenjem paritete, ki je obi-

čajna pri izdaji dovoljenj za gospodarske
posle med nami in pogodbenimi država-
mi, ker gre le v korist tujemu kapitalu.
Udeležba tujega kapitala naj se dovoli
samo za kreditiranje našega gospodarstva.

Glede sistema industrijskih prodajalnic
trgovstvo nadalje vztraja pri svoji zahtevi,
da se ta sistem docela ukine. Centralno
predstavništvo smatra kot veliko krivico,
da na škodo trgovcev in malih obrtnikov
in celo na škodo državnih fiskalnih inte-
resov, neovirano in skoro brez dav-
čnih bremen posluje ogromno število po-
družnic industrijskih družb s tujim kapi-
talom. Proti temu sistemu trgovstvo eno-
glačno protestira in zahteva polno zaščito
za pravilen razvoj in enakost pred zakono-
m.

Glede kartelov ugotavlja resolucija, da
najnovejša uredba ni prinesla pričakovane
rešitve. Zato nastane zahteva, da se kar-
teli sploh prepovedo. Izkušnja je pokazala,
da je uredba o kartelih v mnogih pri-
merih pripomogla k okrepitvi kartelov in
je imela škodljiv vpliv na gospodarstvo.
V prejšnjem številu primerov so bile ne-
upravičeno povišane cene predmetov, ka-
terih potrebnost je velika, kar omogoča ne-
upravičeno bogatenje nekaterih manjših
skupin na škodo celote.

Glede davkov zahteva Centralno pred-
stavništvo, da se obdavčenje vseh držav-
ljanov vrši po njihovi materialni moči. V
tem pogledu je treba spreminiti zakon o
neposrednih davkih in ga prilagoditi stvar-
ni potrebi. Sedanje stanje davčnih bre-
men je za trgovski stan nevarno, ker ve-
liko število ustanov, ki se bavijo s trgo-
vino, kakor konsumne zadruge, podružnice
in industrijske prodajalnice ne plača pra-
mernih davkov. Ta zakon tudi omogoča
predvsem inozemskim industrijskim pod-
jetjem, da se na razne načine izogibajo
plačilu davka, ki bi ga sicer morala plača-
ti. Trgovstvo zahteva, da se zmanjša od-
stotek dopolnilnega davka k pridobitni.

Končno zahteva resolucija, da se v in-
teresu pravilnega razvoja našega gospodar-
stva čimprej zgradijo naše pomorske lu-
ke in da se zvežejo z zaledjem.

Gospodarske vesti

— V trgovinski register se je vpisala
trrdka: Jugoslovensko-nemška importna
in eksportna družba z o. z., Ljubljana
(osnovna glavnica 200.000 Din; poslovo-
dja Milan Fremk, ekon. m. v Ljubljani).

— V zadržni register se je vpisala Vo-
dovodna in gospodarska zadruga v Zičah,
r. z. z. o. z. (pošta Loče pri Poličanah). —
V likvidacijo sta stopili Mlekarska zadru-
ga v Trebeljevem, r. z. z. o. z., in Pašni-
ška zadruga v Poljanah, r. z. z. o. z.

— Jugovzhodna razstava v Breslavi.
Mesto Breslau je spričo stoletnega razvo-
ja trgovine naraslo že na 625.000 prebival-
cev. Ze zgodaj so ceste mednarodne trgo-
vine v juga proti severu in z zapada proti
vzhodu križale to mesto. Tako je gle-
de na tradicijo razumljivo, da je to mesto
tudi v sedanjem času poklicano vršiti po-
sredovalno vlogo pri zamenjavi visoko-
vrednih industrijskih izdelkov Nemčije s
surovinami in agrarnimi izdelki držav evro-
pskega vzhoda in jugovzhoda. To na-
logo vrši jugovzhodna razstava, ki je vsa-
ko leto v maju, in je letos njen termin
določen od 7. do 10. maja. Lani sta bili
na tej razstavi uradno zastopani Poljska in
Bolgarija, Jugoslavija in Rumunja na po-
luradno. Vsi deleženci so bili preseneče-
ni glede možnosti, ki jih nudi v tržnopol-
itičnem pogledu ta razstava. Glede na
letošnji prireditev se vršijo z večjim šte-
vilom držav, ki so zainteresirane na tej raz-
stavi, posejanje, da se razstavljalcem
omogoči že takoj na vselejmo skleniti
kupnje. Zato je priporočljivo, da trgovci
pazno zasledujejo nadaljnja sporočila, ki
jih bomo prinesli prihodnji teden.

Borze

4. marca

Na ljubljanski borzi sta se devizi New-
York in London nekoliko okrepili. V pri-
vatnem kliringu so avstrijski šilingi po-
novno nazadovale in so bili zaključeni po
9.40, dotim je bil v angleških funtih pro-
met po nespremenjenem tečaju 250. V za-
grebškem privatnem kliringu so bili za-
ključki v avstrijskih šilingih po 9.3550, v
angleških funtih po 250, v grških bonih
po 33 in v španskih pezeta po 6.35.
V zvezi z odlikom Narodne banke, po
katerem je odeloj dovoljeno prodajati na
borzi tudi stare nemške klirniške čke, je
tečaj včeraj in danes nekoliko popustil.
V Ljubljani je bil zabeležen zaključek po
14.15, v Beogradu po 14.00 v Zagrebu pa
po 14.35 odnosno za ultimo marc po 14.10.
Izpad 14 Din tečaj ne bo mogel pasti, ker
kupiye Narodna banka na račun države
stare klirniške nakaznice po 14 Din v
vsaki ponudbeni količini.

Na zagrebškem efektornem tržišču je Voi-
na škoda nekoliko popustila in je bil za-
beležjen promet za kaso po 358.50 (v Beo-
gradu po 358.75). Nadalje je bil promet
samo še v 4% agrarnih obveznicah po
45.50.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 293.15 — 297.75
Berlin 1749.91 — 1763.79, Bruseli 734.18 —
739.24, Curih 1424.22 — 1431.29, London
214.98 — 217.03, New York 4279.69 —
4316, Pariz 287.75 — 289.18, Praga 180.61
— 181.72.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.2050, Lonon
15.1250, New York 303, Bruseli 51.60, Mi-
lan 2425, Madrid 41.8750, Amsterdam
208.10, Berlin 123, Dunaj 56.85, Stockholm
78, Oslo 76, København 67.5250, Praga

12.69, Varšava 57.70, Atene 290, Bukare-
šta 250.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna ško-
da 358 — 358.50, za marc — april 358 —
358.50, 4% agrarne 45 — 45.50, 6% be-
gluške 64.50 den., 6% dalm. agrarne 60 —
61.25, 7% invest. 78 bl., 7% Blair 72 —
72.50, 8% Blair 81 — 82; delnice: PAB
239 — 240.

Beograd. Vojna škoda 357 — 358
(358.75), za maj 358 bl., 6% begluške 64.50
— 64.75 (64.75 — 64.80), 7% invest. 79 —
81, 7% stabiliz. 79 — 79.50, 7% Blair 73
bl., 7% Drž. hip. banka 81.50 — 82.50,
8% Blair 81 — 81.50, Narodna banka
6680 bl., PAB 238 — 239.50 (239 — 239.50).

Blagovna tržišča

ZITO

— Chicago, 4. marca. Začetni tečaj:
pšenica: za maj 100.75, za julij 90.125, za
sept. 89.125; koruza: za marc 61.125, za
maj 61.125, za julij 61.

— Novosadska blagovna borza (4. t. m.).
Tendence nespremenjena. Pšenica: baška
157 — 159; okol. Sombor 156 — 158; ba-
ška ladja Tisa 160 — 162; ladja Begej
159 — 161; slavonska 160 — 162; srem-
ska 158 — 160; banatska 156 — 161. Oves: ba-
ški, sremski in slavonski 135 — 137.50;
Ječmen: baški in sremski, 64 kg 137.50 —
142. Koruza: baška in sremka 106 — 108

Narazen sta, pa se vidita

Televizijski promet se začel — Prvi korak v novo zmago tehnike

Ob velikih udeležih javnosti in tiska se je otvorila te dni ob enem z lipskim velesejem prva telefonska televizijska proga med Lipškim in Berlinom. Odslej bo med tema dvema mestoma lahko vsak telefoni- ral in obenem imel sobesednika v živi sliki pred seboj, potrebno je le, da se pogovor iz- raža v posebnih telefonskih celicah, ki so nalašč za takšne pogovore urejene, in da se pogovor prijavi že vnaprej, da bosta ob določenem času oba partnerja na mestu. Triminutni razgovor stane okroglo 63 dinarjev. To je seveda dosti in za široko maso takšen izdelek ne pride v poštev, vendar pa je gotovo, da se bo cena televi- zijskim razgovorom še zelo znižala, ko se stvar uvede in razširi. To se bo pa zgo- dilo prav gotovo, kajti že obrat na prvi javni progi te vrste na svetu je dokazal, da je tehnika odlično rešila ta pravadni sen človeštva.

V Berlinu je vodil otvoritveno slavnost državni poštini in prometni minister z na- govorom, v katerem je poudarjal pomen novote za vso poročevalsko službo. Potem so poskusili prve »gledajoče« razgovore Partnerja v Berlinu in Lipškim sta sedela v temni celici, v udobnem stolu pred nor- malnim telefonom. Takoj po običajnem te- lefonskem klicu se je zasvetilo »platno« televizorja in je pokazalo doprsko sliko so- besednika. Po uradni otvoritveni raz- govoru so bili seveda častnikarji prvi, ki so poskusili novi način telefoniranja, saj so mnogi prišli nalašč zavoljo te »ovote« v Berlin in v Lipsko. Izrazili so svoje za- čudenje nad izbornim obratovanjem na- prave. Pravi, da je človeku prvi trenutek tako, kakor da govori s partnerjem, ki sedi v sosednem prostoru za stekleno steno. Za- slon, na katerem se prikaže slika, mer- kakrno ped v kvadrat, slika sara pa je zelo jasna in njena posebna prednost n. pr. pred sinhroniziranimi zvočnimi filmi je ta,

Pred sprejemnikom brezžičnega televizorja

da se čbrazna mimika popluma skla- ta izgovorjeno besedo, saj je elektrika ti- sta, ki skrbi, da prideta glas in podoba istočasno do aparature na drugem koncu proge. Majhen nedostatek je le v tem, da prične slika trepetati ali pa da za trenu-

tek popolnoma izgine — če se je namreč partner v svojem stolu premaknil preveč na stran, naprej ali nazaj. Udobno in mir- no sedenje je torej eden izmed pogojev za takšen pogovor, vsaj kar se tiče njegove vidne strani.

Činitelji zmage v Tembijenu

Motorizirano orožje: topništvo, tanki in radio

Agencija Stefani poroča o poteku bitke, ki se je končala za italijansko vojsko z zmago nad neguševo armado, naslednje po- drobnosti:

Bitka pri Tembijenu je povzročila popoln razkroj abesinskih čet. Posledice tega pora- za so katastrofalne, kajti premagana ne- guševa vojska je izgubila mnogo tisoč mož, dočim so bile italijanske izgube v prime- ri z abesinskimi naravnost malenkostne.

Prvič v zgodovini kolonialnih vojn so so- delovale v takšni bitki številne večje odi- nice, opremljene z motoriziranim topni- štvom večjega in srednjega kalibra in br- zimimi tanki. Medtem, ko so topovi rigali smrt proti sovražniku in so tanki brzeli svo- jo pot, so zakrila nebo ogromna krđela le- tal. Ob tej priliki so napadajoče čete pre- magale takšne ovire, ki so se zdele narav- nost nepremagljive. Tretja armada je n. pr. napredovala v ozemlju Gaele po zelo razdrapanem terenu, za celih 80 km.

Napredujočim četam je bilo treba vsak dan dostaviti na tisoče ton vseh mogočih potrebščin. Tudi letala so pomagala pri tem transportu. Več topniških baterij srednje- ga kalibra, ki so jih vleкли težki traktorji, je prevažilo razdaljo 510 km, t. j. dnevno okoli 150 km. Iz Massaua so pripeljali v te kraje v dveh dneh 1500 mežgov. Transpor- tirali so jih z avtomobili.

V tembijski bitki je poleg tega sodelo- valo nad 800 radijskih postaj. Vsem tem pripomočkom gre hvala, da je Italija tako hitro porazila abesinsko vojsko na sever- nem bojišču.

NEKAJ ZA VSE

Mornarji, ki imajo svoje vratove leta in leta gole v vseh vremenskih nepravil- nih, skoraj nikoli ne trpijo za boleznimi v tem delu telesa. Zavijanje vratu je najboljši pri- pomoček, da ga napravimo neodpornega za slabo vreme. Druga metoda, da si vrat utrdi- mo, je ta, da grgamo vsak dan. poleti in pozimi, zjutraj in zvečer z mrzlo vodo.

Človek živi lahko kvečjemu štiri minute brez zraka.

Najmanjši človek na zemlji je bila gđ. Minottova, ki je umrla pred kakšnimi dva- setimi leti v Chicagu v starosti 32 let. Me- rila je v višino samo 68 cm in je tehtala komaj 14 kg.

Bolniki v vročici so vedno hudo žejni. toda vode jim smemo dajati le v majhnih količinah. Dobro je, če damo v to vodo nekoliko malinovega ali citronovega soka. Ustnice in jezik teh bolnikov ovlažimo s čisto mokro cunjjo, čim se posušijo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Gospodična, vi ste mi v polkdrugem ted- nu pisali stroj popolnoma uničili.«

»To ni noben čudež, če mi diktirate vedno tako besna pisma!«

Vse se je tako zgodilo, bratova žena je položila vrečo misleč, da je v njej sol, k postelji. Zvečer se je vrnil nje mož, težko natovoren z mesom. Povedal je ženi ter otrokom, kako je brata opeharil za njegov delež mesa. Seveda je ta v svoji vreči vse slizal. Ko je pa prvi brat ženi dejal, naj prinese soli, da bodo meso pripravili, je žena rekla: »Sol nimamo, vzeli pa bomo od tiste, ki jo je ukradel tvoj brat. Njegova žena jo je prinesla sem. Tam je v vreči

II. Siromak in skopuh

V nekem mestu je živel bogat možak, ki je bil zelo skop. Poleg njega je prebival reven sosed. Ko je temu nekoč prav huda predla in ni imel nič za pod zobe, je sto- pil k bogatašu in ga prosil: »Posodi mi dva tolarja, da ne bom umrl od gladi.« Toda skopuh ga je odgnal. Kmalu potem je revež legel v posteljo in začel tožiti, da je oslepel na obe oči. Vsi znanci so ga obiskovali in obžalovali njegovo nesrečo. Tudi skopi sosed je prišel in ga je hotel tolažiti. Reveni pa je dejal: »Imam pro- njo do tebe. Ti si bogat in pravičen mož, ki si ne poželi tujega blaga. Zaupam ti kakor Bogu, zato ti razodenem skrivnost. Ko sem pred kratkim še z zdravimi očmi prekopaval polje, da bi nasejal žito, sem odkril zlat zaklad. Sedaj sem slep in se bojim, da mi ga ne ukradejo. Prosim te zato, da mi to zlato shraniš k svojemu de- narju. Če umrem, pripade tebi, če mi Bog da živeti, pa mi ga vrneš.«

Drugo življenje ni odgovorno za prvo

Dezertir, ubijalec in goljuf — vzoren oče in zakonski mož

L. 1916. je pariški krojač Leon Aurognon, takrat na fronti, dezertiral in prišel domov, da bi se prepiral na lastne oči, ali ga nje- gova žena zares vara, kakor so mu bili pri- nesli na uho. Stvar ni bila tako huda, a Aurognon se potem ni hotel vrniti k vo- jakom. Skrival se je pred oblastmi pod tu- jim imenom. Pet let pozneje se je zapel po tatalnem naključju v neki prepri. Ni se hotel vmešati v zadevo, ker ni hotel ima- ti iz umljivih razlogov nobenega opravka s policijo. Vendar mu to ni pomagalo. Pre- prijevci so ga tako izvalili, da je v nekem trenutku izgubil hladnokrvnost, potegnili sa- mokres in glavnega izvalca ustrelili. Tak- koj po tem činu je pobegnil, ker ni imel volje, da bi prišel krvniku v roke. V tem oziru je računal pravilno, kajti porota ga je v njegovi odsotnosti obsodila na smrt.

V drugem mestu si je nato Aurognon z listinami in pod imenom svojega umrlega tasta ustvaril novo eksistenco. Ker mu je bila prva žena umrla, se je oženil vdrugič in imel iz tega zakona devet otrok. Tolik- šna družina je v Franciji nekaj izrednega.

pa ni čudno, da so postali pozorni nanj, če- prav si te pozornosti prav nič ni želel. Ker je bil vzoren mož in oče so ga predlagali celo Francoski akademiji za posebno na- grado, ki je namenjena na Francoskem lju- dem z vsemi človeškimi in državljanjskimi vrlinami in čednostmi. Toda takrat so po naključju v njem spoznali moža, ki je bil pred petnajstimi leti zavoljo uboja obsodan na smrt in spoznali so tudi bivšega dezer- terja.

Prišel je pred sodnike. Na porotnike in na sodnike je napravil mož, ki šteje danes že 50 let in ima sive lase, s svojo zuna- njostjo in s svojim nastopom najtolsji vtis. Državni pravdnik je sicer govoril o nje- govem prvem življenju, ki ga označuje dezer- terstvo, uboj in potvorba imena, zagovor- nik pa je poudarjal le drugo življenje, živ- ljenje vzornega očeta devetih otrok in vzor- nega moža. Porotniki so imeli več umeva- nja za zagovornikova izvajanja nego za pravdnikova — in so Aurognona, ki bo od- slej spet nosil svoje ime, oprostili.

Zmaga maršala Badoglija v Vzhodni Afriki

Italijanski alpinci v strelskih jarkih pri Amba Aradama

Orientalne preproge namesto žita

Veliko tihotapstvo med Carigradom in Dunajem

Ze dalj časa so dunajske trgovine s pre- progami opazovale, da se pojavljajo na ta- mošnjem trgu lepe orientalske preproge po nizki ceni. Sedaj se je oblastim posrečilo dogdati skrivnost teh nizkih cen.

Kakor poročajo z Dunaja, so avstrijski cariniki na meji pri Mariboru ustavili pred- nekoliko dnevi več velikih voz, ki so pe- ljali baje žito. Ze prej pa so cariniki pre- jeli naročilo, naj te vozove natančneje pre- iščejo, ker obstaja sum, da vozijo prepro- ge. Tako so tudi storili in res so pod žitom odkrili pričakovano blago. Šlo je za več bal

najlepših preprog. Tovor so seveda takoj zaplenili in dva spremljevalca aretirali, do- čim je tretjemu uspelo, da je izginil v temni noči.

Eden izmed voznikov je povedal, da so preproge last carigradske trdnje Zerkowitz in Avakumian. Ta trdnja izvažala iz Av- strije tekstilno blago v Turčijo, v Avstrijo pa uvažala orientalske preproge. Večji del teh preprog pa je moral dospeti v Avstrijo kot tihotapsko blago in zelo oškodovati državno blagajno, kajti samo v transportu, ki so ga sedaj ustavili, je bilo preprog za

Stoletnica fizika Ampèra

V Lyonu se bodo vršile med 5. in 8. t. m. velike svečanosti ob stoletnici smrti slavnega fizika Ampèra. V to svrhu se je osno- val odbor, ki ga vodi Herriot kot lyonski župan, Louis Lumiere in P. Janet. 26 držav bo poslalo svoje zastopnike na te svečanosti. Razen večjega števila slavnostnih sej, sprejemov in ogledov bodo najboljši moderni znanstveniki in tehniki predavali o najnovejšem stanju nauka o elektriki in o elektrotehniki. Am- pèrovo delo in najnovejši razvoj elektrike in znanosti o svetlobi bo prikazovala do 15. t. m. tudi posebna razstava.

Podjetni oče petorčic

Uprava ontarijske province v Kanadi oc- ni število oseb, ki so med 1. avgustom lanskega leta in 31. decembrom otiskale slovitte pe- torčice v Dionneu, na 200.000. Oče zanimivih deklic je praktično mož in je zato s prodajo njihovih fotografij zaslužil na lahek na- čin okrog 350.000 Din. Seveda je v zvezi s to prodajo delal tudi reklamo za razne otroške živilske pripravke in ta reklama mu je prinesla velik del omenjene vsote.

A NEKDOTA

Ko je bil kralj Edvard VIII., takrat še princ Waleski, na obisku v Avstraliji, je šel po svoji navadi sam po neki cesti in je srečal nekega Avstralc, ki ga je vpra- šal, kdo je. »Princ Waleski, je odgovoril princ, Avstralec pa na to: »In jaz sem kralj angleški.«

Nekoliko dni pozneje pa so Avstralec pri nekem sprejemu predstavili princu. Mož je bil ves zaprepačen, ko je spoznal princa. Ta mu je podal roko in dejal s smehom: »Zelo me veseli, da te spet vidim, oče!«

VSAK DAN ENA

»Dragi dedek, zakaj pa moraš sedaj je- mati te grenke kapljice?«
»Veš, vnuk, to moram zaradi tega, ker sem prej jemal samo sladke.«
(A. H. H. H. H.)

Charles Nicolle je mrtev

Nagrajenec z Nobelovo nagrado, vodja Pasteurjevega instituta v Tunisu

V Tunisu je umrl ravnatelj tamkajšnjega Pasteurjevega zavoda Charles Nicolle v starosti 70 let. S svojimi deli o legarju, ku- gi in drugih nalezljivih boleznih si je pridobil svetovno slavo in l. 1928. Nobelovo na- gradno za medicino.

Prof. Nicolle je izšel iz pariškega Paste- urjevega zavoda. Francoska vlada mu je

Ministra visoke postave

Angleški zunanji minister Eden in fran- coski zunanji minister Flandin. Oba se mudita zdaj v Zenevi in se vsak po svoje trudita za zaključek italijansko- abesinske vojne

Naklade angleških listov

Navzlic gospodarski krizi se angleški listi ponašajo s čedalje večjimi nakladami. Na čelu teh listov in vseh listov na svetu sploh stoji danes delavski »Daily Herald«, ki ima od konca lanskega leta dnevno naklado 2 milijonov izvodov! Se pred ne- koliko leti, celo takrat, ko je imela de- lavska stranka odločilno besedo na An- gleškem, je stal ta list finančno tako slo- bo in je mogel tako malo konkurirati z drugimi, tedaj bolj razširjenimi angleški- mi listi, da so ga mislili že ukiniti. Po svoji modernizaciji in preuredbi pa je po- stal to, kar je danes. Na drugem mestu stoji med angleškimi listi »Daily Mail« z dnevno naklado 1.700.000 izvodov. Med tedniki se ponaša »Sunday Express« z naklado 1.195.000 izvodov. Stari in resni »Times« se ponaša proti tem listom z do- kaj skromno naklado 186.000 izvodov.

Samomor Rooseveltovega strica

75-letni Paul R. Forbes, eden izmed stric- ev predsednika Roosevelta, je v El Pasu iz- vršil samomor. Ustrelil se je s samokrasom v usta. Vzrok temu dejanju je brččas v nje- govi dolgoletni bolezni. Njegova žena ga, Dora Delano Forbesova je sestra predsednikove matere. Forbesova sta živela zadnjih 15 let ločeno.

Dve abesinski zgodbi

I. Prekanjena brata

Bila sta nekoč dva brata prekanjenca, ki jima delo ni dišalo. Zato sta sklenila, da bo- sta živela od tatvine. Toda kolikorkrat sta prišla do kakšne črede, da bi izvršila svoj namen, so bili pastirji blizu in ti so tako ostro pazili, da nista mogla ničesar ukrasti.

Nekoč sta stala na holmu sredi ravnine in sta videla kmeta, ki je oral z dvema vo- loma. »Brat«, je dejal eden izmed delom- žnežev, »temu hočeva ukrasti živali.« - »Ka- ko naj to storiva, ko sta vendar privezani skupaj?« je dejal drugi. - »Napraviva ta- ko:« je rekel prvi, »Jaz zavpijem na pomoč, kakor da me je napadel razbojnik. Kmet mi prihihi na pomoč, med tem odvežem ti enega izmed volov in zbežiš z njim v gozd. Za gozdom pa se snideva.«

Rečeno, storjeno. Eden izmed bratov je zavpil na vso moč: »U, u, u! Kmet, ki je res mislil, da je razbojnik napadel popot- nika, je ostavil vola, vzel tič pod pazduho, z drugo roko zagrabil svoj bat in stekel na pomoč. Ko je dospel do vpjicega, ga je našel samega. »Zakaj pa tako kričiš?« ga je vprašal. - »Ah, videl sem, kako je tam spodaj neki kmet oral z enim volom name- sto z dvema. Temu sem se začudil, pa sem zavpil, da bi si tudi drugi ljudje ogledali ta čudež.« je odgovoril prekanjenec. Kmet se je obrnil in je opazil, da je eden izmed volov izgnil. Drugi brat je bil pač med tem opravil svoje delo. Kmet je pa mislil, da se je vol izgrgal in je stekel v gozd, da ga poišče. Med tem pa je drugi tat odvezal

drugega vola in ga odgnal. Kmet je zastoni preiskal vse gozd, ko se je vrnil vse utrujen, pa je opazil, da je izginil tudi dru- gi vol in je odšel žalosten domov.

Oba uzmoviča pa sta vola odvedla k ne- ki jami in ju tam zaklala. Nista pa imela ognja, da bi ju spekla. Tedaj je rekel prvi brat drugemu: »Brat, če bi ti odšel v naj- bližjo vas in prinesel ognja, bi imela oku- sen obed. Med tem bom jaz vola pripravil.«

Drugi brat je odšel v vas po ogenj, med tem pa je prvi izrezal enemu izmed volov mehur ga napihnil in začel točiti s palico po njem, da je bilo slizati, kakor da neko nekega pretepa. In ko je drugi brat prihla- jal z ognjem, je že od daleč slizal ta hrup in krike svojega brata: »Ah, nikar me z udarci ne ubij, moj prijatelj je odšel v vas po ogenj, midva sva vola ukradla skupaj. Ko se vrne, nas tudi lahko skupaj zasliši!« Seveda so ga te besede hudo prestrašile, ker je mislil da so njegovega brata prišli zavoljo tatvine. Odvrgel je ogenj in zbežal domov.

Doma je dejal svoji ženi: »Vzemi vrečo, stlači me vanjo in odnesi me v hišo moje- ga brata. Daj tam vrečo njegov ženi in ji reži:« Tu je sol, ki jo je ukradel moj mož. On in njegov brat sta ukradla nekemu kme- tu dva vola in ju zaklala. Ko je odšel v vas po ogenj, da bi vola lahko spekla, je prišel do zaprte hiše. Vlomil je vanjo in odnesel iz nje to vrečo soli. Shrani jo, dokler se ne vrne tvoj mož. Potem si bomo delili.«

Kulturni pregled

Nov zvezek „Misli in dela“

Redno v znamenju očitnega izdajateljskega in uredniškega programa izhajajo rumenkasti zvezki revije »Misli in dela«. V pravkar izšlem četrtem zvezku prinaša na uvodnem mestu članek »Otracun in proračun«, v katerem uredništvo z miselnega vidika razglablja naš trenutno akutni parlamentarni problem in postavlja zahtevo, da naj se proračunski in obračunski model približa od mrtvih ugotovitev finančnih strokovnjakov živemu presnavljanju družbe. Pri tem se izreka zoper gledanje »preko platnice strankarskega kompasa«, zoper kratkovidno politično obračunavanje ter za smotrni v daljavo dobro usmerjeni načrt. »Nepravilno zasnovan ali kratkoviden politični ali gospodarski načrt bo rodil posledice, ki jih bodo še znanim težko občutili.

Osrednjega pomena je v tem zvezku temeljita razprava direktorja Jozefa Reiserja »Uradniško vprašanje«, ponatis njegovega predavanja v Zvezi jugoslov. akademskih starešin. S statistiko in z grafično nazorno sliko prikazuje avtor stvarno stanje državnih uslužbenecv in utemeljeno zagovarja izboljšanje njihovega materialnega položaja, ki je tudi v interesu drugih stanov in svedra tudi državne uprave same.

Zaključuje se razprava dr. Fr. Gorišča »O glavnih zakonodajnih nedostatkih naše grajsko-pravne reforme«.

Prof. Gustav Šilih je prispeval daljši članek »Narodno socialistična vzgoja v Nemčiji«. Na osnovi nove literature prikazuje narodni socializem kot izrazito vzgojni pokret, ki skuša preokultivirati voljo in duševnost nemškega človeka. K članku se še vrnemo, ko bo zaključen.

V Obzorniku utegne poleg krajših zpla-

skov posebno zanimati članek dr. Branka Vrčona »V znamenju kolektivne varnosti«. Peretega problema naše generacije se dotika prispevek »Nezaposlenost mladih intelektualcev«, poročilo o referatu našega rojaka, univ. prof. dr. Stanka Škerija na konferenci mednarodne univerzitetne pomoči. Posebej je treba opozoriti na tale sklepni odstavek: »V Jugoslaviji ni nadprodukcije duševnih delavcev, razen morda v redkih panogah s sorazmerno majhnim številom prizadetih; pri nas obstoji nevarna kriza brezposelnosti za univerzitetno izobražene, ki so jo pa povzročile predvsem gospodarske in socialne razmere z nenadno nizkim povpraševanjem po duševni delovni sili. V zvezi z usodno problematiko inteligence v da našim vzvišanjem časa bo vsakogar zanimal članek dr. Pavla Brežnika »Svoboda inteligence«, ki med drugim navaja zanimivo ameriško sodbo o Evropi, zlasti pa o Nemčiji in Rusiji, kjer so ljudje oropani intelektualne svobode.

Posebna mikavnost sleherne številke »Misli in dela« so drobline na platnicah; teh se je nabralo za pričujoči zvezek tri strani in če bi jih bilo še več, bi jih bil čitatelj še bolj vesel, kajti v teh droblinah je mnogo bridkih resnic o današnji domaći in tuji stvarnosti: največkrat govore samo citati, in to, kar povedo, ne potrebuje komentarja, ker je otipljivo jasno. Včas je v taki drobtini cel hleb.

»Misli in dela« je tudi s to številko pokazala, da izpolnjuje v kulturnem življenju slovenske napredne inteligence pomembno mesto. Revijo urejajo gg. dr. Bajič, dr. Cermeš, dr. Lapajne in dr. Založkar. Stane za vse leto samo Din 60.

Croce

Pred dnevi je poteklo 70 let, kar se je rodil v Pescasseroli (prov. Aquila) eden najpomembnejših italijanskih intelektualcev, evropsko znani predstavitelj liberalnih tradicij Italije, neapeljski modroslovec in zgodovinar Benedetto Croce. Ta datum nam daje priložnost, da opozorimo na njegovo osebnost in delo, ki je vredna pozornosti prav danes, ko so stari vzori svobodoumja in prosvetljenosti zašli v križni ogenj novih struj in ko se liberalnemu pojmovanju kulture strastno odreka sodotni značaj.

Benedetto Croce živi s krajšimi presledki (precej je potoval, eno leto - 1920 - je bil prosvetni minister v Giolittijevi vladi) v Neapelju, kjer mu je potres l. 1893 pokopal starše pod razvalinami, iz katerih je sam le trudoma rešil. Prav v tem usodnem letu je izšel njegov prvi večji spis razprava o pojmu zgodovine kot umetnosti. Od prvotnega študija zgodovine in literature je Croce prestopil na široko področje filozofije, ne da bi opustil neposredno in živo zanimanje za zgodovino in slovnost. V modroslovju se je usmeril v nemški svet; tu ga je nekaj časa posebno mikal eden izmed vrhov nemške filozofije Hegel. Nemara je veliki predstavitelj dialektične metode privedel tudi Crocea na pot Karla Marxa, vendar ni ostal dolgo na njegovih stopinjah. K Heglu se je pozneje vrnil s knjigo o živih in mrtvih sestavinah Heglove filozofije. Crocejevo poglavitno filozofsko delo je »Filosofia come scienza dello spirito«, tri knjige obsegajoči oris njegovega celotnega filozofskega sistema. V njem se je opredelil za idealistični svetovni nazor. Svet je Croceu enoten duh, ki se dialektično uresničuje v štirih stnjah: v estetski (kot intuicija), v logični (kot sintezi splošnega in osebnega) v ekonomični (partikularno hotenje) in v etični (hotenje v splošnem). Temu ustrezno je estetika znanost izraza in splošna veda o jeziku, logika je znanost čistega pojma, filozofija prakse pa se deli v ekonomski in etični del.

Najobsežnejše je Crocejevo delo na estetskem literarno-teoretičnem področju. Tu so posebno znane njegove knjige »Estetica come scienza dell'espressione e linguistica generale«, dalje »Breviario d'estetica«, »Problemi d'estetica« i. dr. Ze naslov prve knjige kaže, kaj vidi Croce v estetiki; umetnost mu je intuicija in z njo združena tvorba, brez tvorčnosti ni nikdar in nikjer umetnosti. Crocejevi estetski nazori so na široko odmevali v Evropi in najsi se njegova »Estetica« ocenjuje kot subjektivno delo, ki tu tudi ne pove zadnjih resnic o umetnosti, kakor je naivno pripomnil neki poročevalec o srbohrvatskem prevodu tega močnega spisa, bi se vendar lahko pisale cele študije o literarni kritiki na Crocejevi osnovi. Tudi eden največjih slovenskih kritikov, sloveči češki esejist F. X. Šalda je preizkusil na sebi blagoroden vpliv neapeljskega esteta. Croce je v posebni knjigi obdelal slovnost Nove Italije, večji spis je posvetil Aristotu, Shakespeareu in Corneilleu, za Dantejev jubilej l. 1921. je izdal prodorno študijo »La poesia di Dante«, v knjigi »Poesia e non poesia« je z zrelščia svojih estetskih teorij obdelal vodilne evropske in italijanske pesnike 19. stoletja. Zlasti v Nemčiji je zbudila pozornost njegova knjiga »Goethe«, mnogo se navaja spis »Storia dell'età barocca in Italia«, ki je imel častovnega predhodnika v knjigi »Saggi sulla letteratura del Seicento«. Croce je v teh knjigah pokazal široko možnost idealistične estetike in podvrgel nekatere, zlasti italijanske slovnostne pojave novemu vrednotenju, ki je pokazal, da tudi v poeziji ni vse zlato, kar se svetli.

Croce se pri vsem ogromnem delu na filozofskem in literarni kritičnem področju bavi tudi z zgodovino. Njegova »Storia d'Italia« je znamenito delo, ki so o njem mnogo razpravljale vodilne evropske revije in ki je prevedeno v več svetovnih jezikov. Takisto uživa velik sloves knjiga, ki smo jo pred leti dobili v slovenskem prevodu S. Lebnarja »Zgodovina Evrope v 19. stoletju«, izdala založba »Hrma«. Ta prevod je izšel z uvodom doc. dr. Borisa Furlana, ki je prvi prikazal Slovincem pomen B. Crocea za filozofijo, literarno vedo in zgodovino. Slovenska izdaja te knjige je vzbudila polemike in kritike s katoliškega vidika (zlasti v »Časuc«), čemur se ne bomo tučili, če vemo, da je bilo 20. junija 1934. celotno delo B. Crocea uvrščeno v Index librorum prohibitorum. — Sibi imajo v prevodu njegovo »Estetica«, otegaajočo dva dela: teoretičnega in zgodovinskega.

V svoji zgodovini Evrope je Croce proglasil vero v svobodo (la religione della libertà) za gibalno silo 19. stoletja. Vzhle vsej raznozarvni reakciji, ki zlasti v zadnjem desetletju z divjim zaletom vstaja zoper vero v svobodo, v nezavisnost tvornega človeške-

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek 5.: Gosposki dom. Red B.
Petek 6.: Zaprt.
Sobota 7.: Pesem s ceste. Red C.
Nedelja 8.: Ob 15. Goljemanov. Izven. Cene od 10 Din navzdol. Ob 20. Tuje dete. Izven Cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Četrtek 5.: Saloma. Red Četrtek.
Petek 6.: Zaprt.
Sobota 7.: Katarina Izmajlova. Red B.
Nedelja 8.: Ob 15. Manon. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. A. propos, kaj dela Andula? Izven Cene od 30 Din navzdol.

Plesni večer v operi. V ponedeljek priredi primabalerina Narodnega gledališča v Zagrebu, Mia Čorakova, v ljubljanski operi svoj plesni večer. Mia Čorakova je pri nas že znana od svojega nastopa v operi lani, ko je s svojimi plesnimi točkami navdušila navzočo publiko. Opozorjamo na ta večer. Cene bodo znižane operne.

Opozorjamo na razpis poletnega abonmaja za 8 dramskih in 8 opernih in opernih predstav. Cene so izredno nizke. Pri glase sprejema gledališka blagajna v dramskem gledališču od 9. do 13. in od 15. do 17. ure. Poletni abonma stopi v veljavo v ponedeljek 9. t. m. Gledališka uprava prosi stalne abonente, da plačajo marčni obrok.

Sentjakobsko gledališče
Sobota, 7.: Kikiri. Premiera, 300. nastop g. Lavriča.
Nedelja, 8.: Kikiri.

Mariborsko gledališče
Četrtek, 5. marca: Ob 20. Cigan baron, Premiera, Red C.

Radio

Izveček iz programov

Petek, 6. marca

Ljubljana 11.: Solska ura: Akademija ob 100 letnici rojstva Josipa Stritarja (izvaja l. dekl. mešč. šola v Lj.). — 12.: Citre in mandoline na ploščah. — 12.45: Vreme poročila. — 13.: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Orkestralni koncert resne glasbe (plošče). — 14.: Vreme, borza. — 18.: Ženska ura: O surovi prehrani (ga. M. Šerko). — 18.20: Reproduciran klavirski koncert. — 18.40: Kaj mora vsak vedeti o zemljiški knjigi (V. Bidovec). — 19.: Čas, vreme poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20.: Prenos iz Zagreba. — 22.: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radio orkester (lahka glasba).

Beograd 16.: Flavta. — 18.: Plesna muzika. — 19.50: Violinski koncert. — 20.20: Narodne melodije. — 21.10: Iz Zagreba. — 22.20: Plošče. — Zagreb 12.15: Plošče. — 17.15: Godalni kvartet. — 20.: Gledališki večer. — 22.15: Plesna muzika. — Praha 19.50: Jindřichove skladbe. — 20.35: Zvočna igra. — 21.10: Koncert francoske glasbe. — 22.20: Plošče. — Varšava 20.: Simfonični koncert. — 22.45: Prenašanje tujih postaj. — Dunaj 12.: Orkester. — 15.20: Mladinski koncert. — 16.05: Lahka glasba. — 17.30: Koncertna ura. — 19.50: Zborovski koncert. — 21.: Komorne skladbe za pihala. — 22.10: Lahka godba orkestra. — 22.45: Barska muzika. — Berlin 18.: Orkester in solisti. — 20.10: Plesni večer. — 22.35: Prenos iz Stuttgarta. — München 18.: Orkestralni in pevski koncert. — 19.45: Pesmi. — 20.10: Vojaški večer. — 22.30: Svetovni nazor v besedi in glasi. — 23.30: Iz Stuttgarta. — Stuttgart 18.: Kakor Berlin. — 20.10: Zabavni program. — 22.30: Lahka glasba. — 24.: Nočni koncert na ploščah. — Rim 17.: Orkester starih instrumentov. — 20.35: Zvočna igra. — 21.15: Orgle. — 22.15: Lahka glasba.

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio, gledališče, film »Naš val«. Mesečna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezplačno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

jela preko renesanse in prosvetljenosti od antike. Njegov liberalizem je obenem čista humaniteta, njegova vera v svobodo je vera v človeški razum in v pravico do osebnega človeškega dostojanstva. Vsa zanikanja ne morejo dokazati nič drugega nego da je razvoj k boljšemu počasi in poln ovinkov in da bo treba še groznih izkušenj, preden bo človeštvo v vseh svojih plasteh dozorelo za nekoliko jasnih in trdnih spoznanj, ki so se že zdavnaj razodela bistrim posameznikom. V današnjem somraku vere v človeka in človeštvo je Benedetto Croce eden izmed »nositeljev bakelj prosvetljenega in z globoko npravo odgovornostjo prežetega evropskega liberalizma. In naj pojde razvoj k morkoli, svobodoljublje je in ostane »La lumière qui ne s'éteint pas« — Inč, ki ne ugasne.

Zapiski

Spomini dr. A. Trumbića. Bivši predsednik jugoslov. odbora in večletni zunanji minister Jugoslavije dr. Ante Trumbić je napovedal v izdaji zagrebške Tinografije prvo knjigo svojih političnih spominov z naslovom »Suton Austro-Ugarske i Riječka rezolucija«.

Jugoslovenska publikacija o Maimonidesu. V Sarajevu je izšel zbornik Maimonidesa Ramban v spomin osrnostelne znamenitosti židovskega filozofa Maimonidesa (1135 — 1204).

O jugoslovenskih geografskih kongresih poročajo v najnovejšem (2.) zvezku praške »Slavische Rundschau« dr. V. Bohinec (Ljubljana) Prof. Gesemann, razglablja nove prevode jugoslovenske lirike in poročajo o novi državni izdaji Karadžićevega »Lexikon serbico — germanico — latinum«. Iz ostale vsebine je treba opozoriti na razpravo D. Čyževskega o aktualnih nelajah češkoslovaške zgodovine filozofije, na prispevek R. Jakobsona »Um den russischen Wortschatz in Mieczystana Rulikowskega »Die polnische Frau und das Theater« (z ilustracijami). Zanimiva so tudi poročila o državnem literarnem muzeju v Moskvi, o delovanju poljskih slavistov in o novih raziskavanjih stare Praze. Bibliografija odpira široko orientacijo po slovanski književni proizvodnji.

Zanesite se!

Najslajša in najboljša

krepilna pijača je
BERMET-VINO,
črna iz Fruške gore,
Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l. naprej ga razpošilja: B. Marinkov, Sremski Karlovci, Fruška gora.

HERSAN CAJ

ZDRAVJE

s pomočjo zdravnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

„HERSAN CAJ“
mešanica posebnih zdravnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsona, zdravnika šefa v Bengaliji (angleška Indija). Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost

„HERSAN CAJA“
in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (gicht), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju. »HERSAN CAJ« se dobi v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastoj:
»RADIOSAN« Zagreb, Dukićanova 1
Reg. S. št. 14001 z dne 6. VI. 1934.

SLOVENSKA BANKA LJUBLJANA

Ljubljana, dne 4. marca 1936

P. n.

Pri našem zavodu kupljena srečka državne razredne loterije št. 85.984 je zadela pri žrebanju dne 28. februarja t. l. dobitnik premije v znesku Din 403.000.—. Poleg te premije je bilo izšebanih tudi mnogo večjih dobitkov.

Ker smo danes prejeli še nove srečke za l. razred 32. kola, priporočamo ocnj. interesentom, da si isteč imprej nabavijo.

Cena cele srečke je v l. razredu 200.— Din, polovice 100.— Din in četrtinke 50.— Din.

Za ocnj. naročila se priporoča

SLOVENSKA BANKA, Ljubljana, Krekov trg 10

Sava se je razlila

Zalila je velik del Sremske Mitrovice — Bosanski šamac bodo izpraznili — Nasipi popuščajo

Mitrovica, 4. marca. Včeraj se je Sava izlila ter poplavlila nekatere ulice Mitrovice. Med prebivalstvom je zavladala panika. Do Siska se Sava že od ponedeljka polagoma znižuje, od Siska do svojega izliva pa še vedno narašča. »Jutro« je že poročalo, kako je občutno poskodovala najmočnejši nasip v Sremu, ki je last bosutake vodne zadrage. Ko se je vodovje iz Save izlilo po mitroviških ulicah, so gasilske sirene alarmirale prebivalstvo. Pri Drvarski ulici so savski valovi poplavlili veliko lesno skladišče in se potem kakor mogočno hudournik razlili po Bosanski ulici. Preplavljena je tudi betonska obala, položaj pa je posebno nevaren zaradi tega, ker ponekod voda vdira tudi skozi poskodovane nasipe. Strokovnjaki hi. drotehniškega oddelka se sicer tolažijo z malim znižavanjem Savinih pritokov, situacija pa je za Mitrovico še vedno zelo kritična.

Sava je dosegla višino, kakršne ni bilo od leta 1932 Sremska Rača je že nekaj dni pod vodo, pripravljeno pa je tudi vse za evakuacijo Bosanskega šamca. Tudi vojaki so v strogi pripravljenosti.

Zemun, 4. marca.

Ob izlivu Save pri Zemunu v Dunav so vsi otoki pod vodo. Na rumunskem področju je Dunav 5 m nad normalo, v Budimpešti je bil včeraj 3 m nad normalo, na našem področju pa še vedno polagoma

narašča. Pri Novem Sadu je 365, pri Zemunu pa 474 cm. Pri Senti je Tisa za 4 m nad normalo, a še vedno narašča. Drava se sicer polagoma znižuje do Terezinega Polja, pri Osijeku pa je v 24 urah narasla za pol metra.

Letošnje poplave Save dokazujejo nujno potrebo temeljite regulacije vsega njenega toka. Škode, ki jih pogoste savske poplave povzročijo v Slavoniji in v Sremu, so ogromne. Za vsoto kakih 100 milijonov pa bi se dal regulirati veliki del Savine struge, da bi bila Slavonija in Srem varna pred poplavnimi katastrofami. Prebivalstvo ne razume, zakaj se ne najde ta potrebna vsota, ko so vendar za beograjski kej določili 110 milijonov, četudi ima graditev tega keja v glavnem samo estetično svrhu.

Kraljevo, 4. marca.

Ibar in Zapadna Morava spet naraščata. Zapadna Morava je že precej daleč poplavlila svoje obrežje. Zalila je veliko cigansko naselbino, ki je od obrežja oddaljena dobre pol ure. Posebno nevarni so izlivi Morave na levi obali. Prebivalci raznih naselbin morajo napraviti več klometrov dolge ovinkne, da pridejo v Kraljevo. Ibar je tudi močno narasel in se ponekod razlil po obali, a še ni dosegel višine, ki jo je imel v začetku poplavnih nevarnosti že pred 20 dnaj.

ZAHVALA

Vsem, ki so tolažili med boleznijo našo nepozabno soprogo in mamico, gospo

ANTONIJO UDOVIČ

SOPROGO DIMNIKARSKEGA MOJSTRA,

izrekamo najtoplejšo zahvalo. Prav tako vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, vsem darovalcem cvetja in vencev, vsem ki so se nas spomnili z izrazi sočustvovanja pismeno ali ustmeno in nam s tem lajšali neutešeno bol ter Pevskemu društvu Krakovo-Trnovo za ganljive žalostinke prisrčna hvala! Maša zadržnica za pokojno se bo brala v petek, dne 6. marca t. l. ob pol 7. uri v Trnovski farni cerkvi. LJUBLJANA, 5. marca 1936.

SOPROG IN OTROCI

ZAHVALA

Ker sem prejela ob priliki smrti svojega soproga

AVGUŠTINA TABORSKIJA

toliko izrazov sočutja od sorodstva in prijateljev, da se mi ni moglo vsakemu posebej zahvaliti, zato se tem potom zahvalim vsem za izkazano sočutje, darovane vence in za spremstvo na zadnji poti.

Posebno sem dolžna zahvalo g. Pestotniku, ravnatelju mestne klavnice in vsemu klavniškemu osebju za tako častno spremstvo in venec. Prav tako se zahvaljujem g. Hrovatu in njegovemu zastopniku za izraze sočutja in venec.

Največjo zahvalo pa dolgujem g. dr. Misu za brezprimeren trud za pokojnico v času njegove težke bolezni.

Vsem ga pa priporočam v blag spomin. Sv. maša zadržnica se bo brala v ponedeljek 9. t. m. v cerkvi sv. Petra ob 7. uri.

MOSTE, dne 5. marca 1936.

ALOJZIJA TABORSKI, SOPROGA.

Umrli nam je naša srčno ljubljena soproga, mati, hčerka, sestra, teta in vakinja, gospa

Nevenka Velimirović

roj. ZAGRADNIK

SOPROGA ARTILERIJSKEGA NABEDNIKA

dne 4. t. m., po mukopolnem trpljenju.

Pogreb naše drage pokojnice bo v petek, dne 6. marca 1936, ob 3. uri popoldne, iz hiše žalosti Lepodvorska ul. 31 (Ljubljana VII), na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA-OSIJEK, dne 4. marca 1936.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

Javna sodna dražba

dne 13. marca v šošanju

2 hiši, trgovina in gostilna, stavbišča in polja. Najnižji ponudek 123.000 Din. — Pojasnila daje Hranilnica dravske banovine v Celju.

Centralni trg češkoslovaške industrije PRAŠKI EKSPORTNI SEJEM

od 6. do 15. marca 1936

tako j z Leipzigom

železniških, parobrodskih in zračnih linijah. Nadaljnje informacije in sejmске iskane dobite pri zastopnikih Praškega vsorčnega velesejma. 50% popust na češkoslovaških železnikah 25—50% na inozemskih ALOMA COMPANY d. z. o. z. Ljubljana, Aleksandrova c. 2. ČEŠKOSLOVAŠKI KONZULAT, PUTNIK, Gajeva ulica (za nebotičnikom), ali direktno pri direkciji praškega velesejma, Praga VII, velesejmska palača.

